Ա. ՏԱՐԻ Թիւ 79 ՈՒՐԲԱԹ 6 ԱՊՐԻԼ 1884 (Ն. Տ.) 18 ԱՊՐԻԼ 22 ՃԷՄԱԶԻԼ ԱԽԸՐ 1301

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

ՊԱՅՄԱՆՔ
Ծանուցման տողը մէկ անգամի համար 3 դուրուշ
երկու անգամի համար 2 դուրուշ է . աւելի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կըլլայ ։
Օրագրոյս վերաբերեալ Նամակ կամ որ և է իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել՝
«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ օրագրի »
ԽՄԲԱԳՐԱՏՈՒՆ Ղալաթիա, Իզմիրլի օղլու խան, թ. 19
Իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէիւ՝
درعلیه‌ده غلطه‌ده ازمیرلی اوغلی خانده ۱۹ نمروده
{ ارەولك } غزته‌سی اداره‌سنه

40 ՓԱՐԱ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան արծաթ	200
« «	Վեցամսեայ	« «	100
« «	Եռամսեայ	« «	50
«	Ամսական	« «	20
	Հատով	« «	1
Գաւառաց համար	Տարեկան	« «	240
«	Վեցամսեայ	« «	120
«	Եռամսեայ	« «	60
Օտար երկիրներ	Տարեկան	Ֆրանք	56
« «	Վեցամսեայ	«	28

Դուրս ղրկուած լրագրաց համբու ծախքը Խմբագրութեան վրայ է ։

ՄԵՐ ՅԱՒԵԼՈՒԱԾԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ վաղուան թուոյն հետ պիտի հրատարակուի սովորական թերթի մեծութեամբ Յաւելուած մը, որոյ պարունակութիւնն են հետեւեալք .

1. ԶԱՏԻԿ , (Տիրայր).
2. ՊՂՆՁԻ ՏԱՇՏ ԱՐՈՒԽԱՁԱՑ, համադերձ բեւեռագրովք, (Ա. Ե.)
3. ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ՁԱՅՆ , (Տ. Եուսուֆեան).
4. ԵՐԵՍՓՈԽԱՆԱԿԱՆ ՊԱՇՏՕՆԻՆ ԲՆՈՒԹԻՒՆԸ , (Յ. Յակոբեան .)
5. ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ , (Յ. Ն.)
6. ՏԱՃԿԱՍՏԱՆԻ ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԸ, (Կ. Սրվաճեան).
7. ԱՇԽԱՐՀԱՎԱՐԱԿԱՆ ԲԱՐՈՑԱԿԱՆ , (Ք.)
8. ԳԵՂԵՑԿԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ , (Ա. Տ).
9. ԲԱՆԱՍՏԵՂԾՈՒԹԻՒՆ . Է. Ե.
10 ԵՐԱԺՇՏՈՒԹԻՒՆ, համադերձ ձայնագրութեամբ .

Արեւելքի վաղուան թիւն, իւր Յաւելուածով համադերձ , 40 փարա է միշտ ։

Կ. ՊՈԼԻՍ
ՈՒՐԲԱԹ 6 ԱՊՐԻԼ

Կ. ՊՈԼԻՍ ԵՒ ԷՋՄԻԱԾԻՆ

Ռուսան խնդիրն այս է թէ մեր Ազգային ժող[illegible] այս երկուշաբթի աւուր նստին արդ[illegible] լութիւն պիտի գտնէ՞ ինչ ընդունելութիւն մէ ։ Երկար բանակցութեանց ժամանակ չկայ ։ Ժամանակը նուիրապէս կ[illegible] պակսի , քանի որ վերջնական ընտրութիւնն յառաջիկայ ամսոյն մէջ պիտի կատարուի Էջմիածին ։ [illegible] կ՚ըսեն թէ Սինոդը նոյն [illegible] միայն պիտի տայ [illegible] Ոմանք ժողովոյ որոշման պատասխանը [illegible] մեր Ազգային ժողովոյ [illegible] և քուէարկութեան, [illegible] կառավարութիւնն հրա[illegible] տալ ։ Մեք պատճառներ ունինք կարծելու , կամ գէթ յուսալու , թէ Սինոդն և Միաբանութիւնը ռուս կառավարութեան ձեռք կոյր գործիքներ միայն չեն , և թէ կարող են , խորհրդակցելով համադերձ ռուս կառավարութեան հետ , նպաստաւոր անօրինութիւններ որոշել ։ Եթէ այսպէս չլինէր , մեք չէինք ունենար Սինոդի պատասխանագիրն առ Ս. Պատրիարք Հայրն, որ այնչափ քննադատեալ բացատրութեանց հետ, ինչ ինչ խոստովանութիւններ ալ կը պարունակէր։ Այդ պատասխանագրով Սինոդը կ՚ընդունէր երկու կարեւոր կէտեր . այն է՝ Կ. Պոլսոյ Երեսփոխ. ժողովոյն բոլոր գաւառաց ներկայացուցիչ լինելու իրաւունքն , և երկրորդ՝ Թուրքիոյ Վիճակաց թուոյն 65 լինելը ։ Բաղդատելով Սինոդին այս պատասխանագիրը Կ. Պոլսոյ ռուսական դեսպանատան վերջին պաշտօնագրոյն հետ , տարբերութիւն մը մեր աչքին կը զարնէ ։ Այս պաշտօնագիր թէպէտ բան մը չըսեր Վիճակաց թըւոյն նկատմամբ , բայց կը յայտարարէ թէ ռուս կառավարութիւնը Կ. Պոլսոյ Ազգային ժողովը չի ճանչնար ներկայացուցիչ գաւառական Վիճակաց ։ Արդ , եթէ Սինոդն և Միաբանութիւնն ի հարկէ ռուսական խաղ[illegible]ծիքներ միայն լինէին , կամ Բ[illegible] պուրկի մէջ յղացեալ խորհրդոց [illegible] թարգմաններ , անոնք [illegible] պաշտ[illegible]ծէին այսպիսի անարդ[illegible] կը գործ[illegible] յօրմէ բարեխառնութիւն մը , [illegible] յած լինել կը թուի [illegible] զերծ մնա[illegible].

Բայց քանի [illegible] ։ մեր Ազգ. ժողո[illegible] որ Սինոդը ճանչած է ռուսական [illegible] ժողովոյ իրաւունքը՝ գալ[illegible] լինելու [illegible] Վիճակաց ներկայացուցիչ [illegible]ւնքը [illegible]յսին , և քանի որ նոյն իրաւունքն 1866ին ռուս կառավարութիւ[illegible] ալ ճանչած է , կը կրկնենք թէ կ[illegible] կէտի վրայ համաձայնութիւն [illegible] գտնալ Կ. Պոլսոյ և Էջմիածնի միջեւ ։ Սինոդն և Միաբանութիւնն անշուշտ խնդրոյն ամեն կողմերը պիտի պարզեն ռուս կառավարութեան առջեւ բոլոր այն անկեղծութեամբ և համարձակութեամբ , զոր արդար դատ մը կուտայ, և այս կերպիւ Թուրքիոյ Հայոց և Ռուսիոյ կառավարութեան հակառակ պահանջմանց միջեւ հաշտարար միջնորդի մը գովելի դերը կատարած պիտի լինին , որ արդէն է իրենց բուն պաշտօնն , եթէ կը զգան թէ տիրող տէրութեան կամքէն ոչինչ նուազ իրենց առաջնորդ պէտք է լինին Եկեղեցւոյն և Ազգին կենսական շահերն ։

Սինոդն և Միաբանութիւնն այսպէս վարուելու պիտի մղուին գոհութեամբ տեսնելով թէ Կ. Պոլսոյ Ազգային ժողովը փութացած է գոհացում տալ իրենց մէկ բանաւոր և արդար դիտողութեան [illegible] իւր կողմէ մի մեծ քայլ , և այսպէս ի փափաքեալ հոլ առած է դէպ Արդարեւ , Ազգ. համաձայնութիւնն ։ զիջման կարեւորին ժողովոյն ըրած պնդէնք՝ կ՚առնութեան վրայ ո՛րչափ բեւոր է կշռէ ։ Այդ զիջումն կատար է , [illegible]կին նկատումով ։ Կարեւ[illegible] և իմաստ[illegible]ւորհետեւ արդարութեան ւոր է [illegible]ութեան գործ մ՚է ։ Կարեւ[illegible] որովհետեւ մեծ կշիռ ազգ[illegible] Թուրքիայէն դուրս բնակող 186[illegible]այնոց քուէներուն ։ Մինչդեռ , ըստ [illegible] դրութեան [illegible] գործադրութեամբ , Կաթողիկոսի ընտրութիւնը Կ. Պոլսոյ մէջ իսկ կատարուելով պիտի վերջանար , և Էջմիածնի մէջ կատարելի գործողութիւնը լոկ ձեւակերպութիւն մը պիտի լինէր , որ ամենեւին անզօր էր Ազգային ժողովոյ ընտրութեան վրայ ազդեցութիւն ունենալու , երկուշաբթի օր քուէարկեալ բարեփոխութեամբ Էջմիածնի ընտրական գործողութիւնք պարզ չարունակութիւն մը կը լինին Կ. Պոլսոյ մէջ սկսեալ գործողութեանց , ինչպէս տրամաբանօրէն ալ այնպէս պարտ է լինին ։ Այս կերպով , Թուրքիոյ Հայոց առաջին ընտրելին չէ որ , Ազգային ժողովոյ քուէարկութեան օրէն սկսեալ, Կաթողիկոս կը լինի արդեամբ . այլ եթէ մեր Ռուսիաբնակ եղբարց քուէները մեր երկրորդ և մինչեւ իսկ երրորդ ընտրելոյն վրայ միանան , անոր ստացած քուէից գումարը կրնայ գերազանցել առաջնոյն տրուած քուէից գումարն , որով , փոխանակ մեր առաջին ընտրելոյն , մեր երկրորդ կամ երրորդ ընտրելին կը լինի Կաթողիկոս ։ Սինոդը և Միաբանութիւնը կ՚ընդունին որ իրենք , Պարսկաստանի և Հնդկաստանի Հայոց հետ միանալով համադերձ , փոքրամասնութիւն մ՚են բաղդատմամբ Թուրքիոյ Հայոց , և անշուշտ ըստ արժանւոյն պիտի գնահատեն այնպիսի զիջում մը , որ մեծամասնութեան երեք ընտրելիներէն զոր ուզէ զայն Կաթողիկոս ընտրելու զօրութիւն կուտայ փոքրամասնութեան ։

Այսպէս ի վեր հանելով համադերձ Ազգ. ժողովոյ երկուշաբթի աւուր որոշման կարեւորութիւնը, չենք կրնար մեր անհամաձայնութիւնը չյայտնել ոմանց ընթացքին դէմ, որք այնպէս ցոյց տալ ուզեցին և կ՚ուզեն, որ թէ 1866 ին Ազգային ժողովն , ընդունելով այն դրութիւն զոր ծրագրած էր Ներսէս Սրբազանի նախագահութեան ներքեւ գումարուող 66 ի անձնաժողովը, մի մեծ «հարստահարութիւն» ի գործ դրած լինի մեր Ռուսիաբնակ եղբարց դէմ, զանոնք զրկած լինի , Ռուս կառավարութեան խաղ մը խաղցած լինի , ևն. և։ Անոնք այսպէս անպատուաբեր կերպիւ գեանէ գեանին կը զարնեն 66 ի ընտրական դրութիւնը , կարծելով ուրեմն եւս ի վեր հանել այն բարեփոխման կարեւորութիւնը , զոր սակայն իրենք չեն յղացած առաջին անգամ ։ Բայց թող մեզ ներուի ըսել թէ այս կերպ ձախող փաստաբանութիւն մը խնդրոյն վնասելէ զատ բանի մը չծառայեր ։ Ո՛չ 1866 ի դրութիւնն այնչափ դատապարտելի էր այն ժամանակ , ո՛չ ալ 1884 ի բարեփոխումը կատարելութեան իսկ տիպարն է ։ Ո՞ւր է բացարձակ արդարութիւն , ո՞ւր է բացարձակ կատարելութիւն ։ Ո՞ր ազգ կրնայ պարծիլ իւր ո՞ր օրէնքին համար , թէ հասած է այդ իտէալին ։ Օրէնք և դրութիւնք իրենց առաջին և գերազանց արդարացումը կգտնեն այն պարագայներէն իսկ յորս յղացուած և գործադրուած են ։ 1866 ին գործադրուած դրութիւնը բանաւոր էր , որովհետեւ ուրիշ կերպ չէր կրնար լինել այն ժամանակ ։ Սահմանադրութիւնն հաստատուելէ ի վեր առաջին անգամ լինելով նորակազմ Ազգային Երեսփոխանական ժողով մը պիտի մասնակցէր Ամենայն Հայոց Կաթողիկոսի ընտրութեան ։ Այս մասնակցութեան պարագայք Սահմանադրութեան մէջ իսկ չէին ճշդուած։ Ժողով և յանձնաժողով հարկաւ փորձ ինչ խարխափելով պիտի առնէին իրենց առաջին քայլն ։ Եւ իրօք այնպէս եղաւ , և եթէ ծրագրուած դրութիւնը թերութենէ զերծ չեղաւ , որովհետեւ չէր կրնար լինել , ընդհակառակն կարեւոր սկզբունքներ նուիրագործեց, որոց պտուղը կը վայելենք այժմ։

Եւ ինչո՞վ 1884ի բարեփոխումը տարբերեցաւ 1866ի որոշումէն ։ — Միայն և միայն մէկ կէտով ։ Թէ նախապէս Համագումարը ցանկ մը կը պատրաստէ . թէ Ազգային ժողովը ներկայացուցիչ է գաւառաց քուէներուն . թէ Ազգային ժողովն երեք ընտրելիներ կ՚ընտրէ, և թէ իւր քուէները պատգամաւորաց միջոցաւ Էջմիածին կը հաղորդէ, բոլոր այս հիմնական կէտերն համադերձ իրենց պարագայիւք կ՚առնունք 1866ի այն արհամարհեալ և դատապարտեալ դրութենէն . և ի՞նչ կ՚աւելցնենք կամ կը պակսեցնենք . — կ՚ըսենք միայն թէ , երեք ընտրելեաց քուէները նոյնութեամբ ներկայացուին Էջմիածին , փոխանակ բոլոր քուէները միայն մէկ ընտրելոյ վրայ միացնելու ։ Ահա՛ մեր բոլոր ըրածն , և զայս ընելով համադերձ , չենք կրնար ժխտել թէ , եթէ Ներսէս Պատրիարք , Ազգին ստուար մեծամասնութեան ընտրելին , փոխանակ 1884ի բարեփոխմամբ 62 քուէով միայն ներկայանալու , ըստ 1866ի դրութեան 130 քուէով ներկայանար Էջմիածին , ուրի՛շ զօրութիւն , ուրի՛շ նշանակութիւն պիտի ունենար Ազգ. ժողովոյ քուէարկութեան արդիւնքն ։ Ո՛չ , արդար լինինք նախ մե՛զ նկատմամբ , երբ արդարութիւն կը փընտռենք մեր օտարաբնակ եղբարց համար ։ Երկուշաբթի աւուր բարեփոխումը քուէարկելով արդարութեան դատին յաղթանակ մը տուած ժամանակ , միեւնոյն առթիւ անարդարութիւն մը չընենք այն նշանաւոր ազգայնոց ողջմտութեան , ազգասիրութեան և հեռատեսութեան դէմ, որք յղացան և գործադրեցին 1866ի դրութիւնն ։

Այս պարզ նկատողութեան առջեւ , գոնէ տարօրինակ չէ՞ տեսնել թէ յարգոյ պաշտօնակից մը, որ 1866ի Կաթողիկոսական Յանձնաժողովոյ անդամոց մին լինելու մեծ պատիւն ունեցած է , և մինչեւ 2–3 շաբաթ առաջ ջերմագոյն պաշտպանն էր 1866 ի դրութեան , յանկարծ լեզուն կը փոխէ , և 1866ի դրութիւնը նորէն վէժ անկեան և խարխուլ փլկութեան հռչակելէն յետոյ շաբաթ մը չանցած, մի և նոյն սիւնակաց մէջ ամենայն զօրութեամբ կը զինի 1866ի եղանակին դէմ , զոր անարդար , անիրաւ , կեղեքիչ և այլն կ՚ընկատէ , նորադարձ հաւատացեալի մը ամենայն եռանդեամբ ։ Պէ՞տք է միթէ որ այսչափ ապերախտ լինինք անցելոյն նկատմամբ ։ Արդեօք մեզ պէս դժբախտ ազգի մը ճակատագիրն է՝ վաղն ամենայն արհամարհանօք ոտնակոխ ընել իւր այս աւուր շինածն , որպէս զի օր մը բան մը չմնայ իրեն… ։ Արդեօք անկարելի՞ է որ օրինակ առնունք մեզմէ շատ աւելի զօրաւոր և իմաստուն ազգերէ , որք անցելոյն սխալները միշտ ուղղելով համադերձ , գիտեն պատկառ կալ միեւնոյն անցելոյն առջեւ , և մանաւանդ հոգ կը տանին ճշդելու թէ ո՛րպիսի նուրբ այլ զօրաւոր կապերով ներկային բարւոքումները կապակցեալ կան անցելոյն թերութեանց հետ ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

([illegible])

ՊԱԼԳԱՆԵԱՆ ԹԵՐԱԿՂԶԻ

Թայմզ լրագրին Վիեննայի թըղթակիցը կը հեռագրէ ապրիլ 11 թըւով . « Փիլիպէէն կ՚իմանանք թէ Բ. Դուռն որոշ հրամաններ տուած է Ալէքոյ փաշային որպէս զի Արեւելեան Րումելիի մէջ Պուլկարիոյ հետ միացում խնդրող գումարմանց տեղի ունենալն արգիլէ ։ Կ՚ըսուի նաեւ թէ Ադրիանուպոլսոյ պահապան զօրաց թիւն ալ աւելցած է ։ Բայց թէեւ Կ. Պոլսոյ մէջ մեծ դժգոհութիւն կը տիրէ այս գումարմանց նկատմամբ , յայտ տարակուսական է թէ զինուորական միջոցներ ձեռք առնուած լինին » ։

— Փիլիպէէն ապրիլ 11 թուով , առ Ռէյթէր . Որովհետեւ Ռուս կառավարութիւնը կ՚ընդդիմանայ Ալէքօ փաշայի կառավարչական պաշտօնին նորոգման , Նահանգային ժողովոյ Մնայուն Յանձնաժողովն յատուկ նիստ մ՚ըրաւ խնդրոյն քննութեան համար , և որոշեց հեռագիր մը ղրկել Զարին, խնդրելով որ հաւանի վերանուանման Ալէքոյ փաշային , որ միակ անձն է ժողովրդին վստահութիւնը գրաւող և հանրային խաղաղութիւնը պահպանելու կարող ։ Որոշուեցաւ նաեւ զայս հաղորդել մեծ տէրութեանց Փիլիպէի հիւպատոսներուն ։ Մասնաժողովոյ դիւանն ի գործ դրաւ զայդ որոշում։ Ռուսական և Անգլիական ներկայացուցիչք չուզեցին ուղղակի Մը-

---

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ
57

ԽԱՉԱԳՈՂԻ ՅԻՇԱՏԱԿԱՐԱՆԸ

Գ.

ԱՆԲԱՑԱՏՐԵԼԻ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՒՆ

Մարդու հոգեբանական գաղտնիքները դեռ անհասկանալի էին ինձ։ Ես Նենեի վերաբերութեամբ ունեցած իմ զգացմունքը բացատրում էի խիստ պարզ և հասարակ պատճառներով , թէ կեանքի մէջ մարդ իր արդիւնաբերութիւնը աւելի է սիրում, ինչպէս նա խիստ ախորժակով է ուտում այն երէի մսից, որ ինքն է որսացել , իսկ բազարից գնածը այն համը չունի ։ Մարդ խնայողութեամբ է ծախսում այն արծաթը , որ իր քրտինքի վաստակն է , իսկ ժառանգական հարստութեան հետ շատ անգամ շռայլաբար է վարվում։ Այնպէս էլ քաղցր է մարդուս համար իր ձեռքով տնկած, հասցրած ծառի պտուղը ։ Արդեօք այդ համեմատութիւնները ճի՞շդ էին , դրանցով կարելի՞ էր բացատրել Նենեի վերաբերութեամբ ունեցած իմ զգացմունքը…

Կեանքը ամեն բան սովորեցնում է մարդուն, իսկ դէպքերը նրա վարժապետն են դառնում։ Քեռի Պետրոսը ինձ սովորացրեց ատել, ոչնչացընել, կողոպտել, յափշտակել, մի խօսքով, ուրիշին պատկանածը իրան սեպհականացնելու համար չը խնայել ոչ մի միջոցներ։ Աւազակութիւնը ամենամեծ զուարճութիւն էր ինձ համար , որի մէջ ես զգում էի բախտի քաղցրութիւնը ։ Ուրախութիւն էր պատճառում ինձ առանց քըրտինքի պարպել ուրիշի քսակը։ Բայց այն օրից , երբ ես իմ քսակը առաջարկեցի ծերունի ձկնորսին, և խընդրեցի նրանից պահել, պահպանել Նենէին ,— այդ օրից ես վայելում էի մի աւելի մեծ բաւականութիւն , որ երբեք ճաշակած չէի ։

Քեռի Պետրոսը ինձ սովորացրեց ատել, ոչնչացնել, բայց Նենէն սովորացրեց սիրել , բարիք գործել։

Ո՜րքան գեղեցիկ բան է սէրը ։

Ես Սառային էլ էի սիրում . այժմ նոյնպէս սիրում եմ իմ մանկութեան բարեկամին ։ Բայց հանգամանքները բաժանեցին մեզ , տարիները ահագին անդունդ փորեցին մեր մէջ . մենք անջատուեցանք ։ Ո՜րքան ժամանակ էր, որ չէի տեսել նրան. այժմ իմ յիշողութեան մէջ մնացել էր նրա [illegible] պատկերը միայն , թէեւ սըրտիս մէջ տակաւին չէր հանգել նրա սէրը ։ Սառան ինձ երեւում էր այն բանի նման , որպէս երեխայի երազումը կը տային մի խաղալիկ և նա կուրախանար , բայց հէնց որ զարթնում է քնից , սկսում է տխրել, որ այն խաղալիկը այլ եւս չունի …

Առաւօտեան խաչագողները զարթնեցան խիստ վաղ ։ Որպէս գործի մարդիկ , դեռ արեւը չը ծագած , նրանք ոտքի վրա էին ։ Մի քանիսը վերառին կացինները , գնացին անտառը , փայտ կտրելու և ածուխ պատրաստելու , իսկ Նազարը նրանց գլխաւորը , մնաց խըճիթում իր երկու բանուորների հետ ։

Ինձ երեւում էր, որ նրանք խիստ ուրախ էին քեռի Պետրոսի յայտնըւելով, և յարգում էին նրան, որպէս իրանց պատրիարքին ։ Իսկ ինձ դեռ մարդու տեղ չէին դնում. ինձ վրա նայում էին, որպէս մի անփորձ համբակի վրա ։ Նազարը մեզ ցոյց տըւեց իրանց ստորերկրեայ վիրապը , այնտեղ էր նրանց գործարանը։ Կեղծ թղթադրամը ահագին կաղոցներով դարսված էր զանազան խորշերում. Մեքենաները , մամուլները , ներկերը բոլորովին շլացրին իմ աչքերը ։ Նազարը , գործարանի կառավարիչը , որ երկար ժամանակ Լոնդոնում սովորել էր այդ արհեստը . և այդ բոլոր պարագայքը բերել էր այնտեղից , մի առ մի ցոյց էր տալիս մեզ իր պատրաստութիւնները և նրանց գործածութեան ձեւերը ։ Իսկ այնօր չէին բանում, որովհետեւ գլխաւոր մեքենապետը , որը մի հրեայ էր , գնացել էր քաղաքը մի մեքենայի խանգարված մասը շինել տալու համար ։ Հրեան մի եւնոյն ժամանակ փորագրիչ էր . ընկերութեան մէջ դա էր միայն, որ օտարազգի էր ։

Քեռի Պետրոսը արեց մի քանի նկատողութիւններ , յետոյ հարցրեց , թէ ինչպէս էին ծախսում այդ թըղթերը ։ Նազարը պատասխանեց , թէ թղթերը ծախսելու համար ընտրել են Կայսրութեան ամենախուլ կողմերը , ուր ժողովուրդը դեռ [illegible] մէջ է , — ասաց , որ զանազան տեղերում ունեն գործակատարներ , որոնք փոխարինում են թըղթերը գիւղացիների հետ , ստանալով նրանցից հում բերքեր , որպիսի են ալիւր , քաթան , կամ տնային անասուններ և այլն ։ Այդ մթերքը վաճառւում է քաղաքներում։

— Այդ ես տեսնում եմ, որ դուք գործ ունէք միայն գիւղացիների հետ, ասաց քեռի Պետրոսը , — դրա համար էլ ձեր թղթերը մանր տեսակներից են ։ Բայց պէտք է ընդարձակել գործը ։

Թէ ինչպէս պէտք էր ընդարձակել, այդ մասին քեռի Պետրոսը ոչինչ չը յայտնեց ։ Նա առհասարակ սովորութիւն ունէր իսկոյն չը յայտնել իր միտքը ։ Բայց նրա նկատողութիւնը ճիշդ էր . Թղթերի տեսակները հասնում էին մինչեւ տասն ռուբլիանոցի միայն , որովհետեւ նըրանք գործ ունէին մանր առեւտրականների հետ ։

Խաչագողները հէնց նոյն օրից ընդունեցին մեզ իրանց ընկերութեան մէջ ։ Եւ որովհետեւ բոլորի պաշտօնները որոշված էին , քեռի Պետրոսին , որպէս հմուտ և փորձված մարդ , կարգեցին ընկերութեան տեսուչ ։ Իսկ ինձ , դեռ մանուկ և անվարժ համարելով, պարապմունք տուեցին ածխագործների մասում։ Իմ զօրեղ բազուկները աւելի յարմար էին փայտ կտրելու համար ։ Ես գոհ եղայ այդ պաշտօնով , որովհետեւ մըտածում էի , որ դա միջոց կը տայ ինձ բացակայ լինել նրանց բնակարանից , և անտառը գնալու պատրուակով շուտ շուտ տեսնվել Նենէի հետ ։ Իմանալով , որ ես մի և նոյն ժամանակ լաւ որսորդ եմ, նրանք յանձնեցին ինձ և այդ պարապմունքը ։ Մարդկային բնակութիւններից հեռու գտնվելով , նրանք խիստ հազիւ անգամ կարողանում էին միս գըտնել , և ապրում էին ըստ մեծի մասին որսի մսով ։

Հետեւեալ օրից ես մտայ պաշտօնիս մէջ ։ Վաղ — առաւօտեան առի ինձ հետ մի հրացան , մի որսորդական շուն և ճանապարհ ընկայ ։ Ա՜խ, ո՜րքան ուրախ էի , ո՜րքան շտապում էի ։ Երկու օր էր , որ չէի տեսել Նենէին ։ Ես խոստացել էի ամեն օր այցելել նրան ։ Այժմ ո՜րքան անհանգիստ կը լինէր նա , ինձ չը տեսնելով, և ո՜րքան կուրախանար , երբ կրկին կը տեսնէր ինձ, — ճանապարհին միշտ այդ էի մտածում։

Դեռ ձկնորսի տնակին չը հասած , ծովի ափի մօտ հանդիպեց ինձ պառաւը, որ ապրում էր ձկնորսի հետ։

— Որդի , ասաց նա մի առանձին ցաւակցական եղանակով ։ — այդ ի՞նչ արեցիք մեզ հետ . այն աղջիկը ցաւով լըցրեց մեր սիրտը…

— Ի՞նչ կայ , հարցրի ես սարսափելով, — հիւա՞նդ է… մեռե՞լ է… ի՞նչ է պատահել…

— Չէ , զաւակս , Աստուած մի արասցէ , որ այդպէս բան լինի , պատասխանեց պառաւը այժմ աւելի հանգիստ կերպով ։ — Նա այնքան լաւ աղջիկ է , որ ես կը ցանկանայի , որ իմ աչքերը կուրանային , բայց նրան մի չար չը հանդիպէր ։ Նա այնքան բարի է , այնքան սիրուն է ։

ՐԱՖՖԻ

(Շարունակելի)

նայուն մասնախմբի կողմէ գիր մը ստանալ, այլ խնդրեցին որ ընդհանուր կառավարչին միջոցաւ գրկուի իրենց։ Բայց միւս տէրութեանց ներկայացուցիչք ընդունեցին մասնախմբին ծանուցագիրն, և խոստացան հաղորդել իրենց կառավարութեանց։

—Վիեննայէն, ապրիլ 11 թուով, առ Թայմզ. Գէյլիբատէն կը ծանուցուի թէ պուլկար կառավարութիւնն համօգուտ շինութեանց պաշտօնատան [illegible] պօյ-պուլկարական յանձնախմբին, որոյ պաշտօնն է Բիրոզի մօտ Սերպիոյ և Պուլկարիոյ երկաթուղեաց գծերուն միացման կէտն որոշել։

—Թայմզ իւր ապրիլ 12 թուով կը գրէ թէ տէրութեանց մէջ անհամաձայնութիւն կայ Ալէքօյ փաշայի պաշտօնին նորոգման կամ յաջորդին անուան վրայ։ Աւստրիա չհակառակիր Ալէքօյ փաշայի պաշտօնին նորոգման, բայց Ռուսիա կը հակառակի, յիշելով այն սաստիկ վէճեր զորս ընդհանուր կառավարիչն ունեցաւ Փիլիպէի ռուսական հիւպատոսին հետ, և կ'ուզէ որ անոր յաջորդի Գ. Քրիստովիչ, բնիկ Պուլկարիացի, որ Արևելեան Ռումէլիի ներքին գործոց տնօրէնն է այժմ։ Անգլիա և Իտալիա կ'առաջարկեն Ռիւսթէմ փաշան, Լիբանանի նախորդ կառավարիչն, և, կը յարէ Թայմզ, «օտար լրագրաց աքսուած տեղեկութեան նայելով», Ֆրանսա կը նախընտրէ Վիգալիս փաշան, «որ երկար ժամանակ բնակած է Բարիզ, և ֆրանսական բանակին մէջ ծառայած է»։ Բ. Դուռն որոշում մը չէ տուած դեռ, բայց անշուշտ իւր քուէն չպիտի տայ Ռուսիոյ ընտրելոյն։ Գերմանացի Տրիկալօքի փաշային Արևելեան Ռումէլիի զօրաց ոստիկանութեան հրամանատար անուանումն արդէն Ռուսիոյ աննպաստ որոշում մ'է։

—Թայմզ լրագրին Վիեննայի թղթակիցն, 11 ապրիլ. Եգիպտոսի կառավարութիւնն իմաց տուած է թէ ինք պատասխանատու չէ այն երկու Անգլիացւոց ապահովութեան համար, որք Մերովէոյ մէջ կ'ուղևորին անտառ մը հետազօտելու համար, զոր կ'ուզեն գնել։

ԵԳԻՊՏՈՍ

Գահիրէէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Գ. Քլիֆորտ Լոյտի և Նուպար փաշայի միջև ծագած վէճը կարգադրուած է։ Խտիւը բացարձակապէս մերժած լինելով իւր նախարարապետին հրաժարականն, անգլիական գործակատար Սըր Էվլին Պէյրինկ միջին կարգադրութիւն մ'ըրեր է, որ երկուստեք ընդունուեր է։ Գ. Քլիֆորտ Լոյտ պիտի նկատուի իբրև եգիպտական պաշտօնատար, և իւր նախարարի խորհրդականութեան պաշտօնէն դուրս չպիտի ելնէ։ Նուպար փաշա, որ ետ կ'առնու իւր հրաժարականն, անժխտելի կերպիւ պիտի լինի Գ. Քլիֆորտ Լոյտի պաշտօնական պետն և նախարարական դասակարգութեան մէջ նորա գլուխը։ Թէ Գ. Քլիֆորտ Լոյտ, իւր ծանօթ գոռոզութեամբ, պիտի հաճի հպատակիլ այս կարգադրութեան, չենք գիտեր. բայց [illegible] ապրիլ 3 թուով սոյն խնդրոյ վրայ հրատարակուած յօդուածը կարգադրողներ գիտեն թէ այդ կարգադրութիւն գոհացուցիչ կը թուի մեզ։

—Կ. Պոլսէն կը հեռագրեն առ Ռէօյթէր, թէ Եգիպտական կառավարութեան անգլիացի ելմտական խորհրդական Գ. Էտկար Վինսէնթ Գահիրէի և Լոնտոնի կառավարութեանց առաջարկ մը ներկայած է ծխախոտի եգիպտական ռէժի մը հաստատելու համար։

—Աթէնքէն ապրիլ 11 թուով կը հեռագրեն առ Ռէօյթէր, թէ Եգիպտոսի և Յունաստանի միջև կնքեալ ծխախոտի պայմանագրին դէմ բողոքն եղած է Թուրքիոյ Ռէժիի վարչութեան կողմէ, ոչ թէ նոյն ինքն Թուրքիոյ կառավարութեան կողմէ, որ դեռ պաշտօնական բողոք բարձած չէ յիշեալ դաշնագրին դէմ։

—Գահիրէէն ապրիլ 11 թուով, առ Ռէօյթէր. Գերմանիոյ և Աւստրիոյ դիւանագիտական գործակատարք նոյնիմաստ ծանուցագիր մը զրկեցին եգիպտական կառավարութեան, յոր և նման վերջերս Ֆրանսայի և Իտալիոյ գործակատարներուն ներկայած ծանուցագրին, խնդրելով որ չուշով վճարուին Միջազգային Յանձնաժողովին որոշած փոխադրական հատուցումները։

—Թայմզ կը հերքէ այն լուրը թէ ֆրանսական կառավարութիւնը նախաձեռնութիւն ստանձներ է առաջարկելով որ Եգիպտական խնդրոյ մասին եւրոպական դաշինքները կարծեաց փոխանակութիւն մ'ընեն։

—առ Ստանտըրտ. Եգիպտոսի մէջ ծառայող անգլիացի սպայից ոմանց երկու ու կէս ամսոյ արձակուրդ տրուած է, յորմէ կ'երեւի թէ Սուտանի պատերազմն աշնան պիտի շարունակուի։

—Թայմզ իւր ապրիլ 10 թուով կը հրատարակէ մարտ 27ին Խարթումէն քշուած երկայն հեռագիր մը, որ հաղորդակցութեանց խզման պատճառաւ քանի մը օր կէս ճամբան մնացեր է։ Թղթակիցը տեղեկութիւններ կու տայ Խարթումը շրջապատող ապստամբաց և Կորտոն զօրավարի մարդոց միջև տեղի ունեցած կռիւներուն վրայ։ Բայց ինչպէս արդէն հեռագիրը ծանոյց, այս փոքր կռիւներ կարևոր արդիւնք մը չեն ունեցած։ Իրաց վիճակը նոյն կը մնայ ի Խարթում։

—Բէլ Մէլ Կազէթ լրագիրն իւր ապրիլ 10 թուով կը հրատարակէ Կորտոն զօրավարէն քանի մը մասնաւոր բարեկամաց ուղղեալ նամակներու քաղուածներ։ Զօրավարը կ'ըսէ թէ Խարթումի գործոց նկատմամբ բոլոր կարևոր տեղեկութիւնք կրնան գտնուիլ Թայմզի թղթակցին հեռագրոց մէջ, որ Խարթում կը գտնուի, և որուն հետ ինք (Կորտոն զօրավարը) համամիտ է միշտ։ Մարտ 7 թուով, Կորտոն կը գրէ. «Այս վայրկենիս ամեն ինչ լաւ վիճակի մէջ է. միայն Մէհտիին կողմէ եկող մարդիկ քիչ մը հոգ կը պատճառեն ինձ։ Չեմ գիտեր սակայն թէ գեղացիք ո՛ր կողմը կը հակին, և այս անստուգութիւն երկիւղ կը պատճառէ ինձ։ Ես ինքս այնչափ ախորժ գիրքի մը մէջ եմ, որ բան մը չեմ կրնար ընել [illegible] գեղացւոց դէմ, որչափ ալ [illegible] լինիմ։» Կորտոն զօրավարը կը յայտնէ թէ միշտ միտքն է հարաւային Ափրիկէ, Քոնկոյ երթալ, Պելճիոյ թագաւորէն բացուած քաղաքակրթական պաշտօնն ի գործ դնելու։ Յուլիսին կամ օգոստոսին կը յուսայ Պրուքսէլ վերադառնալ, «ուստից պիտի ջանամ այլ ևս Անգլիա չվերադառնալ, այլ ուղղակի Քոնկոյ երթալ։» Մարտ 11 թուով ալ կը գրէ. Թերևս այս վերջին նամակն է որ կը գրեմ, որովհետև Խարթումի և Պէրպէրի միջև ցեղերն ապստամբած են, և մեր ճամբան կը կտրեն։ 5–6 ամսոյ համար պաշար ունինք։ Ցեղերը դուրսէ ճակատ առ ճակատ չկռուին մեզ դէմ, այլ աշխատին սով ձգել ի Խարթում, և այնպէս անձնատուութեան ստիպել զմեզ։ Այս մասին բացորոշ հրամաններ ունիցի անգլ. կառավարութենէն։ Եթէ մեզ օգնութիւն չպիտի ղրկուի, լաւ է որ այժմէն ելնենք Խարթումէն։»

—Հէճազի անգլ. հիւպատոսաց տեղեկագրերուն նայելով, Արաբիոյ ժողովուրդը Սուտանի Մէհտիին հակառակ զգացումներ ունի։

ՖՐԱՆՍԱ ԵՒ ՉԻՆԱՍՏԱՆ

Շանկ–Հայէն ապրիլ 11 թուով առ Ռէօյթէր ուղղեալ հեռագիր մը կ'ըսէ. «Բէքինէն եկած լուրեր կը ծանուցանեն թէ Թոնքինի խնդիրը Չինաստանի մայրաքաղաքին մէջ քաղաքական տագնապ մը յառաջ բերած է։ Չինաստանի կայսրուհին հրապարակաւ ատեանադուրկ ըրած է իւր նախարարաց խորհրդոյ հինգ անդամներն, յորս կը գտնուի Քունկ իշխանն, և ամեն պատիւներէ զրկուելու դատապարտած է զանոնք, Թոնքինի գործերը թոյլ և վարանոտ եղանակաւ մը վարելնուն համար։ Նաև, ատեանադուրկ ըրած է բոլոր այն չինացի հրամանատարներ որք Պաք–Նինհի կարևոր բերդը կարող չեղան պաշտպանել Ֆրանսացւոց դէմ։

Վերջին հեռագիր մը ծանոյց անցեալ օր թէ Ֆրանսացիք Հօնկ–Հօայի բերդն ևս գրաւեցին։ Այս բերդ չինական է, բոլորովին Չինացւոց կողմէ կը պաշտպանուէր, և դէպ ի Չինաստան տանող ճամբու մը վրայ կարևոր դիրք մ'էր նմանապէս։ Այս առաւելութիւն մեծ յաջողութիւն մ'է ֆրանսական զօրաց համար։

ՄԱՏԱԿԱՍՔԱՐ

Ըստ վերջին տեղեկութեանց, Ֆրանսացիք և Մատակասքարի կառավարութեան պատուիրակները նորէն հաշտութեան համար կը բանակցին։ Երկուստեք առնուած [illegible]են։ Ֆրանսացիք յայտարարեր են որ Մատակասքարի վրայ հովանաւորութիւն հաստատելու պահանջումէն ետ կը կենան, բայց պէտք է որ ըստ առաջ նոյն երկրին մէկ մասն անուանապէս Ֆրանսական իշխանութեան ներքև դրուի։ Մատակասքարցի պատուիրակներն ըսեր են թէ իրենք հողային խնդիրը կարգադրելու իշխանութիւն չունին, բայց յանձն կ'առնուն պատերազմական տուգանք մ'վճարել Ֆրանսայի, ներկայ դժուարութիւններն օր առաջ բառնալ փափաքով։ Ֆրանսացիք խնդրեր են որ լիազօր իշխանութեամբք Մատակասքարցի դեսպաններ գան իրենց հետ բանակցելու վերջնապէս Թամաթեւ քաղաքին մէջ (Մատակասքարի)։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Տփղիսի Առաջնորդ Գեր. Տ. Արիստակէս Ս. Սեդրակեանց, ի դիմաց վիճակայնոց, շնորհաւորութեան հեռագիր ուղղեր է առ Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն, Թուրքիոյ Հայոց կաթողիկոսական առաջին ընտրելի լինելուն համար։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն ծանուցեր է Գումգափուի Մայր եկեղեցւոյ Թաղական Խորհրդոյ, թէ Յարութեան տօնի առաջին օրը պիտի կրնայ Ս. Պատարագ մատուցանել, եթէ վաղը մինչև ժամը 8 Գումգափու իջնելու կարող լինի։

Պատրիարքական փոխանորդ Հայրըն, անկարողութեան մը պատճառաւ մնալով, հրաժարագիր մատուցեր է Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր, բայց Նորին Սրբազնութիւնը չէ ընդուներ, խոստանալով ազդարարել [illegible] հարկ է։

Պատրիարքարանի կողմանէ, Արժ. Տ. Արիստակէս քահանայ վաղը հասարակաց բանտն երթալով ըստ սովորութեան, դրամ կը բաշխէ կարօտ բանտարկելոց և կը մխիթարէ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն երէկ Խասգիւղի եկեղեցին ժամերգութեանց գտնուեցաւ, և երեկոյին Ոտնլուայի արարողութիւնն անձամբ կատարեց։

Մայրաքաղաքիս այլևայլ թաղերէն երէկ ալ բազմաթիւ ազգայինք ի շնորհաւորութիւն գացին առ Նորին Սրբազնութիւնն։

Ազգ. Ժողովոյ Մայր դիւանն Յարութեան տօնի երկրորդ օրը Ս. Պատրիարք Հօր պիտի երթայ ի շնորհաւորութիւն, և ի պաշտօնէ Նորին Սրբազնութեան պիտի հաղորդէ Ազգային Ժողովոյ վերջին նստին քուէարկութեան արդիւնքն։

Տնտեսական Խորհրդոյ անդամներէն Մեծ. Խաչիկ էֆ. Կամսարական 150 լիրա փոխ տուաւ Կեդր. սնտուկին, ներկայ տօնի աւուրց մէջ պաշտօնէից կէս կէս ամսական վճարելու և այլ կարևոր ծախուց համար։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Կայսերական հրամանաւ՝

Արտաքին գործոց նախարար անուանեցաւ՝ դատական գործոց նախարար Ասիմ փաշա, և երէկ Օգոստ. Սուլթանին ներկայացաւ ի շնորհակալութիւն։

Դատական գործոց նախարար կարգեցաւ՝ հանրային շինուածոց նախարար Հասան Ֆեհմի փաշա։

Վեզիրութեան աստիճան տրուեցաւ՝ կայսերական թարգման և ընդհանուր արարողապետ Մունիր պէյին։

Երկրորդ աստիճանի պաշտօնատար անուանեցաւ՝ Բ. Դրան իրաւագիտական խորհրդական Գաբրիէլ էֆէնտի Նորատունկեան։

Օգոստ. Սուլթանին առաջին թիկնապահ կարգեցաւ Ֆերիգ Տամատ [illegible] փաշա, փոխանակ Խալիլ փաշայի՝ որ պաշտօնաթողութենէ զատ առաւ։

Ամիրալ Միաուլիս անուն հելլենական մարտանաւ մը՝ որ 8 Կրուպի թնդանօթով զինեալ է, և 230 նաւաստի դասով կը պարունակէ, չորեքշաբթի Սելանիկ հասեր է։

Կրէտէի կուսակալ Ֆօթիատէս [illegible] մը պատուի- փաշա [illegible] իշխանութեանց՝ րեր է [illegible] մերձակայ ընտրու- թեան չմիջեալ թէ՝ այս պատուէրին թեանց, եւ մանց մէջ գտնուող հակառակ [illegible] անկումին պաշտօնակալք [illegible] տօնէ։ [illegible] Ճէմիլ փաշա՝

Հալէպի կուսակալներէն և երեւելիներէն տեղւոյն պաշտօնակալ մը կազմեր [illegible] յանձնաժողովին դիմացը է՝ քաղաքին Ներքնաբերդ կառուցած Սուլթան Սալահէտտինի յիշեն ամսկիթն, որ 1816 ի գետնաշարժէն հոյ աւերեալ է, նորոգելու միջոցներ թայթելու պաշտօնով։

Եպարգոսական հրամանն՝ որ կ'ըսէ գիւէ գաւառական սնտուկներն յաւելեալ հավալէ չընդունիլ, յառաջ պատճառած է հավալէ ունեցող անձանց։ Սոյն աղերսագիր մը կը պատրաստեն առ Մեծ Եպարգոսն ուղղեալ, յորմէ օգնութիւն պիտի խնդրեն, ծանուցանելով իրենց վնասն։

Տիարպէքիրի լրագիրը կ'ըսէ, թէ Ելմտական նախարարութեան կողմէ վերջերս գաւառաց ուղղեալ շրջաբերական մը կը ծանուցանէ որ այսուհետև [illegible] ալ տասանորդ պիտի առնուի, ինչպէս կ'առնուի ափիոնէն և այս տեսակ ուրիշ նիւթերէ։

Եգիպտացի Հասան Մահմուտ փաշա Արաբերէն լեզուաւ տետրակ մը հրատարակած է ի Գահիրէ, անանց հիւանդութեանց և դարմաններուն վրայ։

Վիեննայէն կը հեռագրեն առ Թայմզ, թէ Գարատաղի Կ. Պոլսոյ գործակատար Գ. Վուքոտիչ առաջարկած է Բ. Դրան, որ սահմանագլխոյ գծման առթիւ տեղի ունեցած բանակցութիւնք Չէթինէի մէջ շարունակուին։ Հաւանական չէ որ այս առաջարկութիւնն ընդունուի։

Թավշան–Թաշի Մէտրէսէի հռչակաւոր Հաֆըզ Էֆէնտիի մնացեալն 2000 լիրայէն աւելի գումար մը գողցուած լինելով Մէտրէսէի աշակերտներէն ոմանք հարցաքննութեան ենթարկուեր են։

Օգոստ. Սուլթանն հրամայած է, որ երկու ամսուանց միայն մահուամբ [illegible] մնացած տուն մ'երբ ուղուի տուն կամ կնոջ կողմանէ, արժէքն [illegible] տրուի, և աճուրդի չդրուի։

Ֆրանչէսքօ Տէլլա Սուտա պէյ, երիտասարդ Թուրք դաշնակահար Կ. Պոլսէն անցած ժամանակ գերմանական դեսպանատան մէջ նուագահանդէս մը պիտի տայ ապրիլ 25ին։ Առաջին անգամն է, կ'ըսէ [illegible], որ Բերայի հանդիսատեսք պիտի լինին արևելցիի մը կողմէ տրուած նուագահանդէսի մը։ Տէլլա Սուտա պէյ, Ֆայիգ փաշայի որդին է և Լայպցիկի մէջ մեծ համբաւ և յաջողութիւն ստացած է։

Եէմէնի Քաթիպէ նահանգին ցեղերն չուզելով անցեալ տարուոյ տուրքերը վճարել, զօրք զրկուած է Եէմէնէն զանոնք ի հնազանդութիւն բերելու համար։

Քիոսի քանի մը գիւղերու արջառոց մէջ ծագած հիւանդութիւնը կատարելապէս անհետացեր է։

Սամոսի լրագիրը կը պատմէ թէ 8 և 10 տարեկան երկու քոյրեր կղզւոյն մէջ սովորաբար գործածուող [illegible] կոչուած տունկէն ուտելով, միևնոյն ժամու մէջ մեռեր են։

Անգլիոյ թագուհին արտօնութիւն շնորհեց Օսմ. ոստիկանութեան վերատեսուչներէն անգլիացի Պլէնտ–Կնտապէտին՝ կրել Օսմանիէի երրորդ կարգի պատուանշանը, զոր Վեհ. Սուլթանը բարեհաճած է տալ նմա, վերջին պատերազմի ժամանակ դաշթականաց մատուցած ծառայութեանցն համար։ Պլէնտ–Կնտապէտն 7 տարի Վեհ. Սուլթանին ծառայութեան մէջ գտնուած է. 1879 ին Րէուֆ փաշայի հետ Ադրիանուպոլիս գնաց տեղւոյն նոր ոստիկանութիւնը կազմակերպելու համար, և անկէց ի վեր Ադրիանուպոլսոյ ոստիկանութեան վերատեսչի պաշտօն կը վարէ։

Ապրիլ 8 թուով Աթէնքի լրագիրք կը հաստատեն, թէ Բ. Դուռը բողոքած է Եգիպտոսի և Յունաստանի միջև կնքեալ առևտրական դաշնագրոյն դէմ, և պնդած է թէ Օսմանեան կայսրութեան մէջ ծխախոտի առևտրոյն համար հաստատեալ օրինաց հակառակ է։

Կը կարծուի թէ, կ'ըսէ [illegible], Եգիպտական դժուարութեանց վերջնական բարձման համար Անգլ. կառավարութիւնն ի մօտոյ մեծ տէրութեանց ծրագիր մը պիտի ներկայացնէ, որոյ գլխաւոր կէտերէն մին է Սըր Էվլին Վուտի առաջարկն որ կը պահանջէ լուծել եգիպտական բանակն, սա մտածմամբ թէ աւելորդ է ծախք ընել այնպիսի բանակի մը համար, որ պատերազմի դաշտին վերայ նշանակութիւն չունի։

Թայմզ ապրիլ 10 թուով կը հրատարակէ Արապի փաշայի հանրածանօթ կուսակից Ուիլֆրիտ Պլընդի մէկ նամակն, որ ամբողջ ծրագիր մը կը պարզէ Եգիպտական գործոց կարգադրման նկատմամբ։ «Կառավարութիւնը, կ'ըսէ, պէտք է համաձայնի թէ տէրութեանց հետ, Եգիպտոսն միակ հասարակական [illegible] հովանաւորութեան ներ[illegible] թեան [illegible] երկիր հրատարակելու [illegible] կոչուած հիւ[illegible] համար։ [illegible] կարգադրման վե[illegible] պէտք է բարբերեալ օրէնքն [illegible] ռեփոխուի։ Բոլոր [illegible]ական տէրութեանց խնդիրներն Եւրոպ[illegible] լուծուին։ [illegible] Ո՛չ մէկ Եւրոպացի սպայ [illegible] եգիպտական բանակին մէջ։ [illegible] Ջրանցքն իբր միջազգային [illegible] դաշնակցութեան ճամբայ մը նկատուի։ Վերջապէս Եգիպտոս կառավարուի ընդհանուր քուէարկութեամբ ընտրեալ կառավարութեան մը ձեռամբ։»

Յառաջիկայ մայիս 3ին, ֆրանսական դեսպանուհի Տիկին Նոայլի հովանաւորութեան ներքև նուագահանդէս մը պիտի տրուի ի նպաստ Բերայի բարեգործական ընկերութեան։ Նոյնպէս Գերմանացի հանրածանօթ սրնգահար ([illegible]) Գ. Ադոլֆ Թէրշաք նուագահանդէս մը պիտի տայ ընդ պաշտպանութեամբ պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խանի։

Ապարէգեան Վսեմ. Սարգիս էֆ. Ադրիանուպոլսէն Պոլիս եկաւ չորեքշաբթի։

Այտընի գաւառական լրագիրն կը գրէ, թէ ըստ բարձրագոյն հրամանի, նահանգին տասանորդի տուրքէն կրթութեան յատկացեալ բաժինը 40 հազար լիրայէն աւելի պիտի լինի։

Իզմիրէն կը գրեն թէ Թիրայի շուկային վերջին հրդեհին աւերակները փորուած միջոցին, 80 հատ հին դրամներ գտնուեր են, որոց 45ը Եավուզ Սուլթան Սէլիմ և Ֆաթիհ Սուլթան Սիւլէյման կայսերաց դրոշմը կը կրեն. իսկ մնացեալ 35 դրամներն աւելի հին թուականներ կը կրեն։

Հավասի գործակալութեան կողմէ հաղորդուած եւրոպական պօրսայի գնոց մէջ, այսօր առաջին անգամ լինելով նշանակուած է Օսմ. Ռէժիի արժէթղթոց գինը ֆր. 574, 37½։

[illegible] լրագիրն՝ որ եռամսեայ դադարման դատապարտեալ էր, երէկ հրատարակիլ սկսաւ՝ դարձեալ կայսերական ներման շնորհաց արժանանալով։

[illegible] կը հերքէ այն զրոյցը, թէ Հասան Ֆեհմի փաշայի նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է՝ [illegible]ներուն և թօշակաց վճարման համար վերջնական որոշում մ'ընելու պաշտօնով։

Կայսերական Սթամպոլ շոգենաւուն նորոգութիւնն աւարտած լինելով երէկ Տոլմա–պաղչէի պալատան առջև եկաւ։

Գարասիէն (Պալըքէսէր) առ [illegible] գրեր են, թէ կարի փոքր ժամանակի մէջ 75 հատ նոր նախակրթարանք բացուած են նահանգին մէջ։

Արտաքին գործոց պաշտօնատունէն հրահանգ զրկուած է որոց անկ է, օտար երկրաց մէջ վախճանեալ Օսմանեան հպատակաց անունը, մականունը, թողած դրամն ու գոյքը և մահուան վայրն տեղեկագրել, և երեք ամսուն անգամ մը հրատարակել լրագրաց միջոցաւ։

Կէյվէի Թաշ–քէօփրիւի կողմն անցեալ շաբաթ օրն երեք աւազակք ձերբակալուեր, և Կէյվէ տարուեր, և խոստովաներ են իրենց շահատակութիւնները։

Յարութիւն անուն անձ մը, որ չորս տարի յառաջ Ֆէրի գիւղի բնակիչներէն Յակոբն գանակոծած վիրաւորած լինելով, բանտարկուած էր բայց յաջողած էր փախչիլ բանտէն, այս օրերս բռնուեր է՝ հանրակառաց մէջ տոմսավաճառութիւն ըրած ժամանակ։

Բ. կարգի Մէճիտիյէ պատուանշան տրուեցաւ Ֆրանսացի երևելի վիպասան և Ակադեմիոյ անդամ Գ. [illegible] Ալեւի։

Օգոստ. Սուլթանին անձնական քարտուղար Րէշիտ պէյ՝ նախկին մեծ եպարքոս հանգուցեալ Գատրի փաշայի կրտսեր դստեր հետ ամուսնացաւ։

Վիեննայի հռչակաւոր Րօշիլտի դրամատունը յանձնարարեր է տեղւոյս Կամոնտոյի դրամատան, որ Իշխանին ուղածին չափ դրամ տայ։

Պաղտատի կուսակալութենէն առ ներքին գործոց նախարարութիւն հեռագրեալ է, թէ Նէճտի մէջ 10 օր շարունակ տեղացող անձրևներուն ոչ միայն ի գիւղօրէս այլ և Նէճտի մէջ հասարակաց ու կառավարական շէնքեր փլատեալ, և մարդիկ ու անասունք զոհ գացած են։

Մայրաքաղաքիս դեսպանք շնորհաւորութեան գրեր ուղղեցին առ Ասիմ փաշա՝ նորընտիր նախարար արտաքին գործոց։

[illegible] կա՛մ Մինիֆ փաշա և կա՛մ Տատեան Յարութիւն էֆէնտի հանրային շինուածոց նախարար պիտի անուանուին։

[illegible] թղթաբեր շոգենաւն ե- տի [illegible] կայ ժամը 6 ին Տարտանէլէն [illegible] առաւօտ մայրաքա- [illegible] երեկ երե[illegible] 10 [illegible] Մարսիլիոյ թղթա- անցնելով [illegible] առաւօտ ժամը [illegible] հասաւ, և [illegible] բեր շոգենաւն այս [illegible] 6½ ին անցաւ Տարտանէլէ։

ՅՈՒՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ

[illegible] իւր չորեքշաբթի առ[illegible] թուով կ'ըսէ թէ՝ այս չորեքշաբթի ժամը 5ին ատենները, կայսերական թիկնապահի մը ձեռամբ Եփեսոսի Մետրոպոլիտ Տ. Ագաթանգեղոսին պատրիարքական տեղապահութիւնը հաստատող [illegible] զրկուեր է ի Պատրիարքարան։

[illegible], երէկ (հինգշաբթի) առաւօտ Տեղապահ Ս. Հայրն Էնկիւրիի Մետրոպոլիտը միասին ունելով՝ Մեծ–Եպարքոս Սայիտ փաշային այցելութեան գնաց։

Ի Ֆէնէր հրատարակուող [illegible] շաբաթաթերթն իւր այս շաբթու թուով կ'ըսէ թէ, Յունաց Պատրիարքարանը Սինոդական որոշմամբ հրաման տուեր է եպիսկոպոսաց և այլ ամեն դասու եկեղեցականաց, որ ըստ սովորութեան պատարագեն Ս. Զատկի տօներուն առթիւ։

Նախկին Յովակիմ Գ. Ս. Պատրիարքին պատրիարքութիւնը տևեց հինգ տարի հինգ ամիս և տասնեւինն օր։ Նորին Սրբազնութիւնը Պատրիարքարանէն մեկնած օր ազդարարեր է որ այս տարի Զատկի առթիւ շնորհաւորական այցելութիւններ չպիտի ընդունի։

Աւասիկ Յունաց Պատրիարքական տեղապահին տրուած եպարքոսական [illegible]ին թարգմանութիւնը, զոր երեկի Թուրք լրագիրք հրատարակած են։

«Առ Մետրոպոլիտն Եփեսոսի, Ագաթանգեղոս էֆէնտի, որ Պատրիարքական Տեղապահ անուանեցաւ, և առ անդամս Սինոդին և Խառն Ժողովոյն։

«Սինոդին և խառն ժողովոյն կողմէ ստորագրեալ մազպաթան՝ որով Կայսերական արտօնութիւն կը խնդրուի վասն պաշտօնակալութեան Ագաթանգեղոս էֆէնտիի, որ Ն. Ս. Յովակիմ Պատրիարքի հրաժարմամբ Պատրիարքական Տեղապահ անուանեալ է Բ. Դրան հաղորդուեցաւ, դատական և կրօնական գործոց նախարարութեան [illegible] հանդերձ: Նախարարաց խորհուրդը նկատողութեան առնլով խնդիրն, ընդունեց Յովակիմ սրբազանի հրաժարականն և որոշեց Ագաթանգեղոս սրբազանի Տեղապահական ընտրութիւնն վաւերացնել, ինչպէս նաեւ սրոշնել որ Նոր Պատրիարքի ընտրութիւնը կատարուի հաստատեալ օրինաց համաձայն: Այս որոշմունք կայսերական վաւերացման ենթարկուելով և Վեհ. Սուլթանին հրամանագրովն արտօնուելով, Ագաթանգեղոս սրբազան հաստատուած է իւր Տեղապահական պաշտօնին մէջ և հարկ եղած օրինական գործողութիւնք պէտք է կատարուին Պատրիարքի ընտրութեան համար: Այս ընտրութեան արդիւնքը պէտք է Բ. Դրան հաղորդուի դատական և կրօնական գործոց նախարարութեան միջոցաւ:»

ՌՕՏՕԼՖ ԻՇԽԱՆ ԵՒ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ՍԹԷՖԱՆԻ Ի ՊՈԼԻՍ

Աւստրիոյ գահաժառանգ իշխան Ռոտոլֆ եւ իւր տիկինն իշխանուհի Ստէֆանի երէկ մայրաքաղաքս ժամանեցին: Լօյտի ընկերութիւնը յատկացուցած էր առաջին կարգի եօթը մեծ շոգենաւներ նոցա համար որք Բարձրապատիւ այցելուներն ընդունելու փափաքող էին: Երէկ առաւօտ, ժամը տասն եւ մէկը քառորդ անցած, զարնանային սքանչելի օդով մը, նաւահանգստէն կը մեկնէր փոքրիկ նաւատորմիղը, որուն գլուխն էր Չէբէշ, ուր կը գտնուէին Աւստրօ-Հունգարական պատգամաւորութեան անդամք եւ մամլոյ ներկայացուցիչք: Ֆօ-Նօ-ի մէջ էր Պոլսոյ Պէլճիքական գաղթականութիւնն (Իշ. Ստէֆանի Պէլճիոյ Թագաւորին դուստրն է) միւս շոգենաւներն էին Մէրքիւր, Թէպէ, ուր էին իրենց երփներանգ դրօշներով խառնուածները բազմութիւն մը: Թէբրիզ, Ռուստէմ, Վէստա, յորս կը գտնուէին բազմաթիւ պատուաւոր հրաւիրեալք: Երկու շոգենաւներէ գեղեցիկ երաժշտութիւններ կը հնչէին: Վոսփորի վրայ տեսարանը զմայլելի էր, երբ հանդարտափայլ իրենց դրօշներն պարզած կընթանային միմէ կարգ շոգենաւներն: Երբ փոքրիկ նաւատորմիղն Վոսփորի նեղուցէն դուրս ելաւ, ի հեռուստ կը նշմարուէր թեթև ծուխ մը: Շոգենաւներն կանգ առին, երկու կարգի բաժնուած, և ահա մի քիչ վերջ սպիտակափայլ Միրամարն արագասահ կը սլանար նոցա մէջէն: Որոտընդոստ Հուռռաներ ողջունեցին բարձրայցելուաց մուտն ի Վոսփոր: Միրամարի յարկին վրայէն իշխանն եւ իշխանուհին կ'ողջունէին իրենց գլխարկներն: Իզզէտտին, որուն մէջն էր Սէրվէր փաշա, կը հետեւէր Միրամարի: Նիւալէ, որ Վառնայի օրուան թղթատարն էր, մի քիչ առաջ եկած էր: — Պէյքօզի առաջ Միրամարն մի քիչ կանգ առաւ, Աւստրիոյ և Պէլճիքայի դեսպաններն Թօփհանէ շոգենաւով եկան ընդ առաջ իշխանին և իշխանուհւոյն, եւ մտնելով ի Միրամար, մաղթեցին նոցա բարի գալուստ:

Ժամը 3 ½ին, Տոլմա-Պաղչէի պալատան առջեւ հասան Միրամարն ու Իզզէտտին: Մեծ Եպարքոսն, Ներքին ու արտաքին գործոց նախարարք, կայսերական Թարգման Մունիր փաշա, համազգեստիւք ու Ս. Ստեփաննոսի պատուանշանաւ զարդարեալ, նաւահանգստէն շոգեմակուկով Միրամար գացին յայց իշխանին և իշխանուհւոյն, և անտի կայսերական պալատն երթալով ներկայացան Նորին Վեհափառութեան: Տոլմա-Պաղչէ քանի մի վաշտ զօրք բարեւի կանգնած էին: Իշխանն ու իշխանուհին և պարագայքն յատկապէս զինուած եօթնաթի նաւակներով և Սէրվէր ու Ահմէտ փաշայք և արտաքին գործոց պաշտօնատան արարողապետ Խալիլ պէյ նաւահանգիստ ելան, և քառաձի կառքերով Եըլտըզի պալատը գացին: Առաջին կառքին մէջ էին իշխանն ու իշխանուհին և Սէրվէր փաշա: Իշխանն համազգեստով էր և Ս. Ստեփաննոսի պատուանշանաւ և Օսմանեան Շքադրամով: Պարագայքն ալ համազգեստով էին: Իշխանին կառքին կը հետեւէին չորս կառքեր, որոց առաջնոյն մէջ էին աւստրիական դեսպանն ու դեսպանուհին, երկրորդին մէջ պատուոյ տիկնայք և արարողապետ Խալիլ պէյ, երրորդին մէջ իշխանին պալատան վերատեսուչը և Հայ փաշա: չորրորդին մէջ իշխանին թիկնապահք և կայսերական թիկնապահ Ահմէտ փաշա: Հինգերորդին մէջ իշխանին բժիշկն, Միրամարի հրամանատարն և արտաքին գործոց արարողապետի օգնական Ղալիպ պէյ:

Իշխանն ու իշխանուհին և պարագայք երբ պալատան առջեւ հասան, կայսերական նուագածուք սկսան նուագել: Երբ պալատը մտան, Օգոստ. Սուլթանն ընդ առաջ ելաւ, Մեծ Եպարքոսին, Ներքին ու արտաքին գործոց նախարարաց, Մունիր փաշայի և այլոց հետ: Նորին Վեհափառութիւնն համազգեստով և Ս. Ստեփաննոսի պատուանշանաւ էր: Բարձրապատիւ հիւրերն հրաւիրեց սենեակ մը, ուր ներկայ գտնուեցան աւստրիական դեսպանն ու դեսպանուհին, Պէլճիոյ դեսպանն ու Մունիր փաշա: Տեսակցութենէ յետոյ դուրս եկան և դահլիճին մէջ երբ Օգոստ. Սուլթանը դէպ իշխանին պարագայքն յառաջացաւ, իշխանն ու իշխանուհին Նորին Վեհափառութեան ներկայացուցին զանոնք, և Ն. Վեհափառութիւնն ալ փոխադարձաբար նոցա ներկայացուց իւրայինքն, և ապա իշխանն ու իշխանուհին հանդերձ պարագայիւք կառքերն հեծնելով իրենց յատկացեալ Շալէ Քէօշքը գնացին: Պահ մի նոքը, փոխադարձ այցելութեան գնաց Օգոստ. Սուլթանը:

Ժամն 6ին, իշխանն ու իշխանուհին և պարագայք, պարզ հանդերձներով, Ահմէտ ու Հայ փաշայից և Սիւլէյման ու Ահմէտ պէյերու հետ, երկձի կառքերով, Պէշիկթաշի, Գարաքէօյի և Պապը-Ալիի ճանապարհաւ Մեծ շուկային Նուրի Օսմանիէի կողմի դրան առջեւ երթալով իջան կառքերէն, և շուկայն մտան հետիոտն: Կայսերական պալատան երկրորդ տնօրէն Ահմէտ պէյ նոցա առաջէն կ'երթար անպաշտօնական կերպիւ, և կայսերական գանձէն դրամ կը բաշխէր պատահած աղքատաց: Իշխանն ու իշխանուհին դէպ ի Գալփաքճըլար-պաշը երթալով Նէճիպ Զէյմէ առջեւէն Տուա-Մէյտանը և անտի դէպ ի Ներքին կօշկակարեաններն գացին, և Խաֆաֆ Գասըր էֆէնտիին գնեցին երկրին բնիկ վաճառքներ: Այս միջոցին հոն հասան աւստրիական դեսպանին խորհրդականն ու գլխաւոր թարգմանն և նոցա ընկերացան անպաշտօնական կերպիւ:

Անտի մեկնելով Անթիգաճի Հասան Օսման էֆէնտիի խանութէն ալ քանի մի հրնութիւններ առին և Տուա-Մէյտանէն Պաշ-պազարի ներսէն և Էսկի-Ալի փաշա խանի առջեւէն ու Եօրղանճըներէն Ահի-չէլէպի ու Ոսկերիչներէն անցնելով, Գալփաքճըլարի մէջ Օննիկ աղայի խանութին առջեւ սակաւ մի հանգիստ առին և դարձեալ Նուրը-Օսմանիէի կողմի դրնէն ելնելով, կառքերն հեծան, և Կըրթական պաշտօնատան առջեւէն Սուլթան Մահմուտի դամբարանի հրապարակէն Այա-Սօֆիայի մզկիթը գացին: Ոսկերչաց շուկան տօնի պատճառաւ գոց լինելով, չկրցան տեսնել զայն: Յիշեալ մզկիթն շրջելէն և վերին յարկն ալ ելնելէն յետոյ, մտան կառքերը, եւ Թօփգափուի պալատը գացին ժամը 10½ին, և գանձարանն ալ տեսնելէն ետքը՝ վերադարձան:

Իշխան Ռոտոլֆ երկայնահասակ, խարտեաշ, մօրուսաւոր, նիհար, բայց զինուորական կերպարանօք համակրելի երիտասարդ մ'է. հագած էր զինուորական համազգեստ: Իշխանուհի Ստէֆանի, շատ երիտասարդ, մարմարեայ սպիտակ գոյն մ'ունի, գեղազէմ եւ ազնուափայլ, բայց բաւական խոնջ կ'երեւէր ճանապարհորդութենէ: Գլխէն մինչև ցոտս ծածկեալ էր թաւշեայ վերարկուով մը, որուն վրայ բանուած էին գեղեցիկ ծաղիկներ:

—

Օգոստ. Սուլթանը, իշխանին՝ ականակուռ Օսմանիէ, իշխանուհւոյն՝ ականակուռ Շէֆգաթ, և նոցա պարագայից՝ այլ և այլ աստիճանի պատուանշաններ ընծայեց:

ՀԵՌԱԳՐԱԼՈՒՐՔ

[illegible]

ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ

Փարիզ 17 ապրիլ.

Բէքինէն եկած հեռագիր մի կը հաստատէ այն լուրը թէ Քօնկ իշխանը պաշտօնանկ եղած է և անոր տեղ իւր եղբայրը Չին իշխանն, որ Չինաստանի այժմեան կայսեր հայրն է, նախարարապետ կարգուած է: (Քօնկ իշխանի պաշտօնանկութեան պատճառն է Թոնքինի խնդրոյն մէջ Ֆրանսացւոց դէմ հետեւած աշխարհաքաղաքականութեան անյաջող ելքը:)

Բարիզ 16 ապրիլ.

Անգլիոյ հանքային գործաւորաց գործադուլը վերջացաւ:

Կը հերքուի այն զրոյց թէ Ֆրանսական նաւատորմը դրաւեր է Ամոյի նաւահանգիստն, իբրեւ երաշխաւորութիւն պատերազմական տուգանաց, զոր Ֆրանսա կը պահանջէ Չինաստանէն:

Լոնտոն, 17 ապրիլ

Անգլիոյ դրամատան շաբաթական հաշուեցոյցն անցեալ շաբթուան հաշուեցուցին հետ բաղդատմամբ հետեւեալ տարբերութիւնը ցոյց կուտայ.

Պատրաստ մետաղադրամ—
Յաւելումն, անգլ. ոսկի 91,000
Պանքնօթք ի պահեստի—
Յաւելումն անգլ. ոսկի 234,000
Փոխանակագիրք և այլ թղթերու—Նուազումն, անգլ. ոսկի 1,037,000
Պահեստի դրամոց համեմատութիւնն յանձնառութեանց հետ 47 ¾ %

ԱԺԱՆՍ ՌԻՒԴԵՐ

Լոնտոն, 16 ապրիլ

Կը հաստատեն թէ Քանթօնի (Չինաստան) փոխարքայն աստիճանազուրկ ըրեր է բոլոր այն սպայներ որք պատասխանատու են Պաքնինհի Ֆրանսացւոց ձեռք անկման համար, և այս սպայներէ մի քանին ալ մահուան դատապարտեր է:

Չինական կառավարութիւնն ընդհանուր զօրաժողով մ'ընելու հրաման տուաւ, (Ֆրանսացւոց յառաջխաղացութեան պատճառաւ:)

Պէրլին, 16 ապրիլ

Վիլհէլմ Կայսրը բոլորովին ապաքինած լինելով իւր վերջին հիւանդութենէն, շաբաթ օր Վիսպատէնի ջուրերը կ'երթայ:

Լոնտոն 18 ապրիլ.

Թագուհին նամակ մ'ուղղելով առ Սըր Ուիլեըմ Հարքորթ, նախարար ներքին գործոց, իւր շնորհակալութիւնը կը յայտնէ այն համակրանաց համար, զոր անգլիական ժողովուրդը ցոյց տուաւ՝ թագուհւոյն բրած կորուստին համար: Նորին Վեհափառութիւնը կը յարէ թէ, հակառակ այն վշտին, զոր իւր սիրեցեալ որդւոյն մահը կը պատճառէ իրեն, պիտի շարունակէ իւր ջանքերն ազգին և երկրին բարւոյն համար: —Լոնտոն եկած հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Թագուհին երէկ Ֆլէսինք հասած է, և անտի Տարմշտատ երթալու համար մեկնած է:

ԴՐԱՄԱԿԱՆ
ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՊՈՐՍԱ

Ղալաթիա, 6 Ապրիլ

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐԺԵԹՂԹՈՑ

Օսմանեան Քօնսօլիտէ

Երէկ երեկոյ գոցուեցաւ....	ղհկ.	10	21
Պորսային գոցուելէն վերջը	«	10	21
Երէկ Բերայի մէջ..........		9	31
Առաւօտուն բացուեցաւ......	«	9	38
Բարձրագոյն գին	«	9	39
Նուազագոյն	«	9	38
Կէս օրին	«	—	
Փոխառութիւն 1863........	Փր.	63	
» 1865........	«	57	
» 1869........	«	50	
» 1873........	«	45	
Պօն տիւ Թրէզօր......	Անգլ. լիրա	17	75
Ռումէլի երկաթուղի........	Փր.	47	25
Օպլիկասյօն տը Բրիօրիթէ	»	375	

ԲԱԺՆԵՏՈՄՍՔ

Ասօսիէթէ Ժէնէրալ....	Անգլ. ոսկի	4	8
Կրէտի Ժէնէրալ......	Օսմ. լիրա	7	25
Պանք տը Քօնս........	« «	6	15
Սօս. Շանժ է վալ....	« «	3	35
Թրամուէյ	« «	2	90
Իւնիֆիէ. Եգիպտական		75	20
Երէկ իրիկուն գոցուեցաւ		74	½
Գիշերը գործ չեղաւ		—	—
Այս առտու բացուեցաւ..		74	20
Կէս օրին նոյն գին		—	

Ընթացք դրամոց

Օսմ. ոսկի..................	Ղր.	100	—
20 Փրանքնոց	«	87	24
Անգլ. ոսկի	«	110	8
Իբլիկ	«	51	¼
Ռօլ Իմբերիալ	«	90	8
Ռուսաց թղթադրամ........	»	8	82
Թալէր	«	19	16
Ֆիօրին	«	9	05
Մէճ. արծ. (տարբ.)	«	108	¼
Հինգնոց	«	102	½
Մէթալիք	«	100	½
Պղինձ	«	800	—
Թղթադրամ..............	«	1550	—
Վեցնոց..................	«	102	32

(ԱԺԱՆՍ ՀԱՎԱՍ)
ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՊՈՐՍԱ

Լոնտրա 17 Ապրիլ ժամ 5 վ. 15 երեկոյ

Անգ. Քօնսօլիտէ գոցուեցաւ....	102 ½
Օսմ. « բացուեցաւ....	8 15/16
« « գոցուեցաւ....	9 ⅛
Օսմ. փոխառութիւն 1865	11 ⅛
« « 1869	10 ⅛
« « 1871	68 ⅜
« « 1872	17
« « 1873	9
Փոխառ. 1877..................	80 ¾
Պանք Օթօման	17 ⅛
Ռուսական փոխառ. 73..........	92 ⅝
Եգիպտ. միացեալ (Իւնիֆիէ)	68 ¾
« առանձն. (Բրիվիլէժիէ)	93 ¾
Տայրա Սանիէ	65 ¼
Տօմանիալ (փոխառ. Ռօչիլտ)......	90 ¼
Հունգ. պարտամուրհակ 1877......	102 ½
Փոխանակ. Բարիզի վրայ	

Վիէննա 17 Ապրիլ ժ 4 երեկոյ

Փոխանակ. Լոնտրայի վրայ	121 60
Օսմ. Երկաթուղի	22 60

Բարիզ 17 Ապրիլ ժ. 3 վ. 45 երեկոյ

Ֆր. Ռանթ 4½ % . . . . . բաց	107 97 ½
« « 3 % բաց	76 90
Օսմ. Քօնս. բացուեցաւ	9 10
« « գոցուեցաւ քըն. կտ.	9 12 ½
Օսմ. փոխառութիւն 1863........	— —
« « 1865........	55 —
« « 1869........	48 —
« « 1873........	45 —
Օսմ. Երկաթուղի	47 75
Պանք Օթօման	681 25
Կրէտի Լիօնէ (բարձրացած)	573 75
» Ֆօնսիէ	1297 50
Բաժնետոմս Լիոնի	1267 50
Սուէզի ջրանցք..................	2057 50
Ռուսական 5% 1877ի	—
Իտալական Ռանթ..................	94 50
Արեւ. Ռուս. (Ռիւս Օրիան.)........	— —
Եգիպտական միաց. դոց	343 75
Սպանիական (արտաքին)............	61 ¾
Հունգարական (ոսկի) (քր. կտ.)	102 ¾
6 % Հէլլենական	420
Չէք Լոնտրայի վրայ......	25 19
Օսմ. Բէժիի բաժնեթուղթք......	574 37 ½

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

17 Ապրիլ ժ. 11 վ. երեկոյ

Ֆրանս. Ռանթ 5 ½ %..........	108 07 ½
Օսմ. «	9 12 ½
« Երկաթուղի	— —
Եգիպտական միացեալ..........	342 50

ՄԵՏԷՕՐԱԲԱՆԱԿԱՆ ՑՈՒՑԱԿ
ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԻՏԱՐԱՆ Ի ԲԵՐԱ

18 Ապրիլ (Ն. Տ.)

		ժ.	վ.	
Ծագումն արեգական (Առերևոյթ)		5	19	
Մուտք « «		6	41	
Կէս օր (Միջին ժամով) . .		11	59	11
Կէս օր (ժամ բստ տաճկաց) .		5	12	
Ծագումն լուսնի (Առերևոյթ)	Ա.	12	40	
Մուտք « «	Ա.	10	58	

Երեւումն լուսնի. Վ. Ք. 18 Ապրիլ.

Առաւօտեան ժամը 8 ին

		Հզրդմեթր
Ծանրաչափ (Ծովու երես) . . .		760. 8
Ջերմաչափ		16. 5
Նուազագոյն աստիճան		11. 3
Բարձրագոյն «	երէկուան	23. 0
Խոնաւութիւն 0/0		76

Բարձրութիւն անձրեւի 24 ժամու միջոցին. . հազարորդամեթր 0,
Ուղղութիւն հողմոյ, հարաւ. յոյժ տկար:

ԱՊՐԻԼ 17ԻՆ ՎԻՃԱԿԸ

Հովը փոփոխական և տկար է Միջերկրականի Հիւսիսային կողմը, և Հարաւային արեւմտեան կողմէն չափաւոր է դէպ ի Միջերկրականի Հարաւային կողմն ուր ծանրաչափն իջած է: Հարաւային հովը յոյժ տկար է Ալգերիական և Արշիպեղագոսի վրայ: Հիւսիսային հովը տկար է ի Տարանթօ և յՕտէսա:

Բարեխառնութիւնն է 9 աստիճան յՕտէսա, 8 ի Վիէննա, 6 ի Բարիզ և զէրօէն 7 աստիճան վար ի Պետրբուրկ:

ԹՂԹԱԿՑՈՒԹԻՒՆՔ
«ԱՐԵՒԵԼՔ» Ի

Բագու, 19 Մարտի 1884 Թ.

Գիտէք տեղիս ցեղագրական խառնութիւնները, որոնց հաւասարապէս ենթակայ են և Հայ, և Ռուս Թերթերը: Ուտէաստանից եկող տեղեկութիւնները լի են դառնութիւններով, բայց որովհետև եկեղեցու ցաւերը ամփոփելու մեր ամեն յոյսը միայն Նորընտիր Հայրապետի վրայ է, և որովհետև այդ Հայրապետը Պոլսի Ներսէս Պատրիարքը պիտի լինի, ուստի պարտք համարեցինք Ուտէական խնդրի մասին պէտք եղած լուսաբանութիւնները ձեր լրագրի էջերում օր յառաջ անելու:

Թիֆլիսից երկու-երեք օր ճանապարհ դէպի Կովկասեան լեռնաշղթաները գտնվում է Նուխուայ բազմամարդ գաւառը, որն իր սահմանակից մի քանի ուրիշ գաւառների հետ ներկայացնում է հին Ուտէացոց աշխարհը, որի ժողովուրդը հայերի հետ միասին քրիստոնէութիւնը և լուսաւորչականութիւնը ճանաչելով, կազմած է միշտ հայ ազգի մի անբաժան մասը, թէպէտև Ուտէացիք թէ՛ լեզվով և թէ՛ ծագմամբ տարբերվել են Լեզգիներից և այլ լեռնական ցեղերից: Սորանից մի երկու դար առաջ Պարսից տիրապետութեան տակ Ուտէացիք թէւ մօտ [illegible], խաների սոսկալի բռնութեանց ենթարկվելով, կամ ջարդվել են կամ Մահմեդականութիւնը ընդունել, կորցնելով հետզհետէ և Ուտէական լեզուն, որ Քրիստոնէութիւնը յիշեցնող մի լեզու է համարվել: Միայն մի չորս գիւղեր, շնորհիւ իրանց ունեցած գժուարամատչելի դիրքերի, ինչպէս և բնակիչների քաջութեան, յաջողել են ազատել թէ կրօնքները և թէ լեզուն: Այսպիսի գիւղերի թիւր Նուխուայ գաւառում 15է աւելի է, որոնց գլխաւորներն են՝ Վարդաշէն, Նիժ, Վարդանլու, Արմէլիթ, Ջօռլու, Զալէթ, Սուլթան-Նուխի, Օթմանլու և այլն: Իսկ սոցա մօտ գտնվող շատ ուրիշ բազմամարդ գիւղեր ինչպէս օրինակ՝ Խաչմաղ, Խոլխալ, Բում, Կութքաշէն, Դաշալ, Չէլլիթ, Բինգիւք և այլն Մահմեդականութիւնը դեռ շատ նոր են ընդունած: Լուսաւորչական կրօնը պահած Ուտէացիների թիւր Նուխուայ գաւառի մէջ այսօր 20-30 հազար հոգու չափ է:

Հաստատվելով Թիֆլիսում Ռուսաց Ուղղափառութիւնը Կովկասում վերականգնող ընկերութեան անունով քարոզչական ընկերութիւնը, այլ և այլ լեռնաբնակ ցեղերի մէջ ուղղափառութիւնը ծաւալելու նպատակաւ, քարոզչական խմբեր է ուղարկած նոցա մէջ, որոնցից մի խումբըն էլ գնացած է Նուխուայ գաւառի Ուտէացոց կողմը, ուր սորանից 20-25 տարի առաջ, Ներսէս Աշտարակեցու մահից յետ, կարողացաւ Վարդաշէն գիւղում 200 տան չափ Լուսաւորչական Ուտէացիներ ուղղափառութեան բերել Տէր-Կարապետ անուն հայ քահանայի աջակցութեամբ: Դորանից յետոյ կառավարութեան ծախքով կառուցվեց Վարդաշէնում մի գեղեցիկ Ռուսաց եկեղեցի, առաջին ժամանակները տակաւին առանց դպրի ստիպումներ բանեցնելու, որ ուղղափառութիւնը ընդունածները Ռուսաց եկեղեցին յաճախեն: Այնպէս որ շատերը, թէպէտ ուղղափառութիւնը պաշտօնապէս ընդունած, բայց խոստովանութեան լինելու և հաղորդութիւն ընդունելու գալիս էին Լուսաւորչականաց եկեղեցին, որ շինված է Վարդաշէնում Նիկողոսեանների ծախքով, ինչպէս և Ջալէթի վանքը, Եղիշէ առաքելոյն հուշակաւոր ուխտատեղին ու Վարդաշէնի Լուսաւորչական Ուտէացոց դպրոցը:

Գէորգ կաթողիկոսի օրով, մի կողմից Ռուսաց քարոզչական ընկերութեան զօրանալու պատճառաւ, միւս կողմից էլ Էջմիածնի կատարեալ անհոգութեան դէպի իր հօտի շահերը, ջանքեր եղան մի հարուածով բոլոր Լուսաւորչական Ուտէացիները ուղղափառութեան բերելու, որոյ համար գտնվեցան մարդիկ Ուղղափառ Ուտէացիների մէջ, որոնք խրախոյս գտնելով Թիֆլիսի Էքզարխի և քարոզչական ընկերութեան նախագահ իշխան Տրուբեցկոյի կողմից, ուզեցին խոստումներ բանեցնել իրանց Լուսաւորչական ցեղակիցների վրայ: Այսպիսի շարագրգիռ անձինքների պարագլուխը ոմն Ստեփան Բէժանովն էր, Վարդաշէն գիւղացի և աստիճանաւոր: Նա ապարդիւն ջանքեր ցոյց տալուց յետ, յիշեալ անձը գիմեց աւելի նպատակայարմար միջոցի, այն է, Լուսաւորչական Ուտէացիների պարագլուխների հետ կեղծ բարեկամութիւն հաստատելով, շատերին նոցանից թոյն խմացնելով կոտորեց, շատերին էլ վարձովի մարդասպանների ձեռքով: Նոյն հոգի այսպէս կորցնելուց յետ Լուսաւորչական Ուտէացիները քանիցս դիմեցին Նուխուայ Նաչալնիկին (գաւառապետ), չարագործներից պատժելը պահանջելով: Բայց արած դանդատները անշարժութեան չառնուեցան, որով աւելի երես առնելով Ուղղափառները սկսեցին աւելի հեռու տանիլ ձեռնարկած չարիքները: Այս խառնակութեանց ժամանակ Ստեփան Բէժանովը, իր ատրճանակներով շարժից դուրս գալով, ո՛չ միայն բռնութիւն կ'բանեցնէ Ուտէացիների վրայ, այլ և նոցա հետ տեղ տեղ խառն բնակվող Լեզգիների վրայ և, որոնց վայրենութիւնը յայտնի է ամբողջ Կովկասում: Լեզգիներից մի երիտասարդ, Համիդ անուն, մի օր հրապարակաւ մի ապտակ ստանալով Բէժանովից, մի չարաթ յանգած ճանապարհին բռնելով կտոր կտոր է անում նորան:

Այս [illegible] հարուած հասցնելով, Ուղղափառութեան ծաւալման գործի համար Նուխուայ Նաչալնիկը անմիջապէս կալանաւորել է տալիս Լուսաւորչական Ուտէացիների պարագլուխներից մօտ քառասուն հոգի Բէժանովի սպանութեան մէջ նոցա յանցաւոր բռնելով: 13 ամիս բանտերի մէջ տանջվելով ընտանեաց տէր պատուաւոր մարդիկ, դատաստանական քննիչ ոմն Բէլգրիճէվսկու անպատմելի փորձութեանց ենթարկվելով, յիշեալ անձի ձեռքով կաշառուած սուտ վկաների միջոցաւ քիչ էր մնացել որ Սիբէրիայի տաժանակիր աշխատանաց ենթարկվէին, երբ Աստուած խղճալով անմեղ զոհերի վրայ, ներշնչեց Լեզգի Համիտին՝ գալ անձամբ ներկայանալ դատաստանական ատեանին ու իր յանցանքը խոստովանելով ազատեց չարաբաղդ զոհերը: Այս գործը իր ժամանակ Թիֆլիսի լրագրաց մեծ նիւթ էր և հայերի մասնակցութեան, հետաքրքիր և յաղթանակի առարկայ: Համիտը դատապարտվեցաւ տաժանակիր աշխատանաց, զոհերը անմիջապէս ազատուեցան, Բէլգրիճէվսկին արձակվեցաւ պաշտօնից:

Լուսաւորչական Ուտէացոց պարագլուխների ազատութեամբ շունչ առին Լուսաւորչականները, հետևաբար և կասրվեցին ուղղափառները, բայց մնաց չվհատվելով և քաջալերութիւն ունենալով պաշտօնական մարդիկ: Այսպիսի որոշխաւ թեանց շնորհին է, որ Նուխուայ Նաչալնիկը, օգուտ քաղելով Լուսաւորչականների անտէր վիճակից, առաջ գիմեց մի ուրիշ միջոցի, այն է, դատաստանում արդարութիւն գտած Լուսաւորչական պարագլուխները ուզել հեռացնել կենտրոնից, բարձրագոյն իշխանութեան «չարագործ» ձևացնելով նոցա, կարողացած է վարչական [illegible] աքսորի դատապարտել տալ նոցա հեռաւոր տեղեր: Թէպէտ աքսորականների մէջ կան մարդիկ 50-60 տարեկան, որոնք իրանց ամբողջ կեանքը զոհած են եղել Լուսաւորչական Ուտէացոց եկեղեցեաց ու դպրոցների բարեկարգութեան և պայծառութեան գործին: Դժուար չէ գուշակել, որ այդ մարդիկ հրապարակից վերցնելով, էլ ոչինչ գժուարութիւն չի կարող ներկայանալ մի քանի տասնեակ Լուսաւորչական ժողովուրդ Էջմիածնի ծոցից կտրելու: Ամենքի աչքը և յոյսը հիմայ Ներսէս Պատրիարքի վրայ է, որ բազմելով Լուսաւորչի աթոռի վրայ տէր կանգնէ իր սատարեալ հօտին:

Մուշ, 20 Մարտ 1884

Մշոյ մէջ սովորական եղած ազգային խռովութիւնք բոլորովին դադրած են ժամանակէ մ'ի վեր և կատարեալ հանդարտութիւն կը տիրէ Ազգայնոց մէջ:

Ազգային Առաջնորդարանը բաց է. առժամանակեայ Առաջ. փոխանորդին նախագահութեան ներքեւ առժամանակեայ Քաղ. ժողովը իւր նիստերը շարունակելով մանր մանր գործերը կը կարգադրէ: Ամեն ոք կը սպասէ տեսնել թէ Պատրիարքարանը ինչպէս պիտի լուծէ Մշոյ առաջնորդի խնդիրը: Գեր. Ալէքթճեան պիտի վերադառնա՞յ թէ այլ ոք կարգելոյ նմա յաջորդ՝ հրաժանգ պիտի տրուի: Սահմանադրական այլ խորհուրդներ և Երեսփոխանական ժողով և այլն իրենց բացակայութեամբ կը փայլին:

Տարօնոյ շրջակայ մենաստաններ աւելի խռովութեանց, յափշտակութեանց և ցաւալի վէճերու քան մենաստանի յատուկ խաղաղութեան և հանդարտութեան վայր են դարձած ժամանակէ մ'ի վեր: Ստացուածքի թեմական ժողովուրդ կը յուզուի, կղերական բռնաբարութեանց և [illegible] չհաստատութեանց անթիւ դանդատներ կը հասնին յԱռաջնորդարան և հեռագիր կը դրկուին յԱզգային Պատրիարքարան:

Ս. Կարապետի միաբանք կ'երեւի թէ այս տարի աւելի առատ հոգեբաժին և պտղի մթերեցին. գի առաւած դարձած է այս կողմեր թէ «Ս. Կարապետի միաբանք կը յուզուին երբ առատ հաց ունենան, կը կռուին երբ խոզոս ունին, զիրար կը ծեծեն երբ շատ ոչխար ունենան». վանքը ունի այժմ երկու վան. փոխանորդ: Մին՝ պաշտօնականն որ է Արժ. Խորէն Վ. Շահնազարեան և միւսը ինքնակոչն Բզիի, նախկին և այժմեան յայտնի չէ, Առաջ. փոխանորդ Արժ. Ներսէս Վ. Խարախանեան. Միաբանութիւնը այն երկուքին մէջ բաժնուած է. առաջինք կ'ուզեն վանահայր Մեծն. Ս. Հայրիկը և երկրորդք՝ զՆերսէս Վ. Խարախանեան. միհնոյն յարկի ներքեւ երկու վանահայրեր կը գործեն, որոշումներ կուտան, կը կտրեն, կը թափեն և ցաւալի է ըսել թէ Ազգին մի բարձրաստիճան կղերականին դէմ ալ հայհոյանք և լուտանք կը տեղան ոչ թէ իրենք այլ իրենց քուրդ սպասաւորներ. քուրդը ո՞ւրկից կրնայ գիտնալ ու խօսել. երկու կողմէն մի մի բողոքելոյ ցանկ գնացած է Ազգ. Պատրիարքարան. բաց իս լաւ կը լինի որ Ազգ. Պատրիարքարանը վճռական քայլով մը այս խնդիրը լուծէ, ոչ Խրիմեան և ոչ Խարախանեան, գի սոքա և ոչ մի օր պիտի կարենան հանդիստ վայելել, այլ ուրիշ արժանաւոր մէկը կարգելու է վանահայրութեան. ժողովուրդը քաղցրութեամբ կը յիշէ զԳեր. Գարեգին Սրուանձտեանց և նորա վանահայրութեան օրերը, Գեր. Սրուանձտեանցի վարչական հմտութիւն պէտք արժանի կ'ընեն Անէնէ աւելի ընդարձակ և ինքնօգնութեան և ինքնազարգացման անվարժ ժողովրդական մի վիճակի: Այս կէտ Բարձր. Ս. Պատրիարք Հօր խորին ուշադրութեան կը յանձնեմք. եթէ ներկայ վիճակ տեւէ քիչ մ'եւս, վանքը պիտի սկսի կրել մի ծանր պարտքի ծանր լուծը, ուրկից հազիւ ազատեցաւ տարի մը յառաջ. վանականաց դայթակղական ընթացք այն աստիճան յառաջացած է որ, ծանօթ մի երիտասարդ ի մէջ այլոց հետեւեալ տողերը կը գրէ ինձ. «Մենաստանքս աններելի կացութեան և հոն պատահած ցաւալի անցուդարձերն գլխ կրօնաւորութեան աղաւաղեցին»: Ս.

ՕԳՏԱԿԱՐ ԽՐԱՏ ՄԸ

Փեթակ ունեցողներուն ։ Ապրիլ ամսոյն մէջ շատ անգամ վնասաբեր ցուրտ մը կ'ըլլայ ․ ուստի մեղուները դուրս մի՛ հանէք , երբ չոր հով մը կը փչէ , վասն զի այդ հովը մահաբեր է և մեղուներն անկենդան գետին կը փռուին ։ Անոնց սնունդը պատրաստեցէք և տուէք , որպէս զի դուրս չելլեն ։ Պատրաստութիւնը շատ պարզ է ։ Մէկ օխա շաքար հալեցնելով , հետը խառնեցէք երկու ունկի ալիւր ․ ապա այս խառնուրդը խմորելով , փեթակին մէջի պարապ ծակտիկներուն մէջ դրէք ։ Մեղուները գոհ կը մնան և դուրս չեն ելլեր ։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ
ԱԶԳ. ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴՈՅ

Ինչպէս արդէն ծանուցուած է , կեդրոնական և Թաղային միացեալ արկղոց կանոնագիրն՝ հակառակ Ազգային Վարչութեան ջանից և փորձերուն , երեք տարիներէ ի վեր մայրաքաղաքիս Թաղական խորհրդոց կողմէ անգործադրելի թողուելուն պատճառաւ , կեդրոնական սնտուկն մեծապէս վնասուած , և հետևաբար Քաղաքական ժողովոյ որոշմամբ վերսկսուած է ըստ նախորդ դրութեան հաւաքուիլ նաև 1883-84 տարւոյ ազգային տուրքն , ինչպէս կը գանձուէին արդէն յետնեալ տարիներու տուրքերն ։

Արդ՝ Ազգային Վարչութեան Տնտեսական խորհուրդն ներկայ պաշտօնական ծանուցմամբ կը խնդրէ Պատուարժան ազգայիններէն , որ ի ներկայանալ հաւաքչաց , բարեհաճին հատուցանել իրենց ազգային տուրքն , ընդունելով փոխարէն Տնտեսական խորհրդոյ կողմէ վաւերացեալ օրինական ընկալագիրն , և այսպէս մասնակցելով ազգային ծախուց , իրենց աջակցութիւնն մատուցանեն կեդրոնական Վարչութեան , որ աներկիւղ է թէ , իւրաքանչիւր ազգային անհատ յօժարակամ պիտի պատասխանէ սոյն հրաւէրին , և պիտի փութայ հատուցանել իւր ազգային տուրքն , իւր Սահմանադրական պարտաւորութեանց համաձայն ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

—

ԴԵՂԱՐԱՆ
Պ. ԵՒ Հ. ՔԻՒՉԻՒՔԵԱՆ
ԵՂԲԱՐՑ

Երկար ժամանակէ ի վեր՝ դեղավաճառութեան եւ դեղագործութեան զբաղելով հասարակութիւնը գոհացնելու համար մեր ձեռքէն եկած ջանքը խնայած չըլլալնիս յայտնի է մեր պատուարժան յաճախորդաց և բոլոր հասարակութեան ։ Այս անգամ ալ , մեր յարգոյ յաճախորդաց դիւրութիւն մ'ըլլալու համար , դեղարան մը բանալ փափաքելով , շատ տարիներէ ի վեր ամենուն ծանօթ Պոլսոյ Ենի-Ճամի փողոցի 26 թիւ մթերանոցէն զատ՝ նոյնպէս Կ. Պոլիս կամուրջին դիմացը 77 թիւ «Պ. եւ Հ. Քիւչիւքեան եղբարք» անունով դեղարան եւ մթերանոց (տէբօզիթօ) մ'ալ բացած ենք , ուր Ֆրանսայի եւ Անգլիոյ քիմիական բաղադրութիւններն ու զանազան դեղերը , մեծ խնամով շինուած , եւ ամենէն ընտիր տեսակները կը գտնուին ։ Անոնցմէ զատ ալ ամեն ատեն գործածուած զանազան տեսակ գինի , ազնիւ ձկան իւղ , Նորվէկիոյ շօքօլա , քօնեաք եւ ուրիշ ըմպելիք միշտ կը գտնուին ։ Եկած դեղագիրք խիստ թարմ դեղերով , և մեծ խնամով կը պատրաստուին ։ Անոնցմէ զատ դեղարանին վերնայարկը բժշկաց համար յատուկ տեղ որոշուած ըլլալով , հիւանդութեան մը համար բժշկի հետ խորհրդակցիլ ուզող անձինք , մեր դեղարանը գալով , ամեն կերպով օգուտ կը տեսնեն ։

ԱՄԵՆ ՏԵՍԱԿ
ՔԻՄԻԱԿԱՆ ԼՈՒԾՈՒՄՆ

ՉԱՓԱՒՈՐ ԳԻՆ

ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՆՊԱՐԵՂԻՆԱՑ

Պալըգ—Բազար Թահթը գալէ թիւ 59

[illegible]

Մելքոն էֆ. Ճէօզմէճեանի վաճառատան մէջ կը գտնուին նպարեղինաց վերաբերեալ ամեն տեսակ ապրանքներ , որպիսիք են , խաւիար՝ սովորական , լաւ և ընտրագոյն (մարթինիքա) ․ շաքար՝ Մարսիլիոյ և Թրիէստէի ․ այլ և այլ տեսակ ըմբարմաչէթներէ զատ , Ֆրանսական բուն Ֆրուիէ ․ Սիպիրի թարմ և ընտիր իւղ ․ Նաբոլիի մաքարոն ․ Ճէնովայի և Նաբօլիի չէհրիյէ ․ բրինձ՝ Մախսուսէ և Րիզօն ․ լուբիա և սիսեռն՝ եփուն և խիստ համեղ ․ անուշեղէնի և խմորեղէնի յատուկ լաւագոյն ալիւր ․ օսլայ (նիշասթա) և ապարօթ ․ Քանտիոյ և Այվալըքի ընտիր աճառ ․ Լոնտոնի և Մարսիլիոյ քօլա ․ Ամերիկայի քարիւղ (կազ) ․ Լոնտոնի ընտիր լեղակ (չիվիտ) ․ քօնեաք և այլ ոգելից ըմպելիք ․ սոտա ․ թարմ ըմբաշօզ և սարտին ․ Այվալըքի ընտիր ձէթ ․ թարխանա և պուլկուր ․ մէկ խօսքով , սոյն վաճառատան մէջ կը ծախուի ամեն տեսակներովն լաւագոյնն այն պիտանի բաներու , որք առևտրական սոյն ճիւղին կը վերաբերին գլխաւորապէս ։

Ամեն յանձնարարութիւն կը կատարուի ուղղութեամբ և կանոնաւորապէս ։

Գիները խիստ չափաւոր են ։ ԱՊԱՌԻԿ ՉԿԱՅ ։

ՕՐԻՆԱԳԻՐՔ
ԲԱՇԽՄԱՆ ԵՒ ԲԱԺԱՆՄԱՆ
ԺԱՌԱՆԳԱԿԱՆ ՍՏԱՑՈՒԱԾՈՑ

—

Թարգմանեաց

ՖԷՐԱՅԻԶ—ԷՍՍԷՐԱՃԻՅԷ

Արաբական Օրինագրքէ

ԿԱՐԱՊԵՏ Ն. ՏԷՐ ԳՐԻԳՈՐԵԱՆ

—

Զմիւռնիա— Տպագրութիւն Տէտէեան

Կը վաճառուի հայ գրավաճառաց և Պահճէ գաբու Չրավաճառ Գօզօս աղայի քով , և անոր դիմաց Ադամալեան Յակոբ աղայի խանութը ։

—

ԹԵՆԳԱՐԱՆ ԺՈՂՈՎՐԴԵԱՆ

Հատոր առաջին

—

ԳԻՏՈՒԹԻՒՆ և ՖՐԱՆՔԼԻՆ

Խմբագրութեամբ Յօբժ. Մ. Բ. Իւթիւճեանի ։ Սոյն օգտակար գրքին առաջին և երկրորդ տետրակներն հրատարակուած են ։

—

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՅՑԵՏՈՄՍԵՐՈՒ

Կը պատրաստուին ազնիւ քարտերու վրայ զանազան գրերով , ի գին 100 հատը 10 դահեկան ։

Փափագողք դիմելու են Արամեան տպարան , Զագմաճըլար Յակոբեան խան ։

—

ԳԱՐՆԱՆ ՄԻ ԱՌՈՒԾ

ՆՈՐԱՎԷՊ

Գրեց Օր. Մ․․․

—

Զմիւռնիա , Տպագրութիւն Մ. Մամուրեան ․ Կը գտնուի Պոլսոյ հայ գրավաճառաց քով ։

—

ԱՂՕԹԱԳԻՐՔ
ԸՍՏ
ԺԱՄԱԿԱՐԳՈՒԹԵԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՅՑ Ս. ԵԿԵՂԵՑՒՈՅ

Պատրաստեալ

Ի ՏԷՐ ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ՔԱՀԱՆԱՅԷ ՄԿՐԵԱՆ

Հրամանաւ

Տ. ՆԵՐՍԷՍԻ Ս. ՊԱՏՐԻԱՐՔԻ Կ. ՊՈԼՍՈՅ

ԵՒ

ՀԱՃՈՒԹԵԱՄԲ ԿՐՕՆԱՅԻՆ ԱՏԵՆԻ

Սոյն պատուական Աղօթագիրքը կը պարունակէ մեր Եկեղեցւոյ բովանդակ ժամերգութիւններն ։ Նախ կիրակի օրերու՝ հանդերձ խորհրդով Ս. Պատարագի , և ապա կարգաւ՝ Լուր օրերու , Արևագալի , Ճաշու , Խաղաղականի և Հանգստեան (Նխեմցէի) ժամերգութիւնքն , իւրաքանչիւրոց մէջ գտնուած Քարոզներուն և Աղօթքներուն աշխարհաբառ թարգմանութիւններովն ։ և Ս. Պատարագի խորհրդոյն բացատրութիւններով ։

Գրքին սկիզբը գրուած է Ամենապատիւ Տ. Ներսէս Ս. Պատրիարքի մի նշանաւոր նամակն ի հաւանութիւն գործոյս և իբրև ներածութիւն օգտակարութեան աղօթից , որ և ընտիր իմաստիւքն՝ մասնաւոր վերծանութեան արժանի է ։

Յետ որոյ գրուած է աշխատասիրօղ Քահանայէն Յառաջաբանն , յորում մեր Ազգային Եկեղեցին իբր Քրիստոնէական սրբութեամբ մեզ աւանդող մեր Երանելի Նախահարց պատրաստած Աղօթքներէն զատ՝ օտար Աղօթքներ գործածելու անպատեհութեան վրայ խօսելով , Հրապարակական և Առանձնական Աղօթից վրայ պիտանի տեղեկութիւններ կու տայ , և կը յորդորէ վարժուիլ ընտանենալ մեր Եկեղեցւոյ աւանդութեանց , և Ազգային գրական լեզուին , և սիրել զանոնք իբրև անգին յիշատակք մեր անմոռանալի Նախնեաց ։

Սոյն Աղօթագիրքն՝ որ պիտի ծառայէ ժողովրդեան Աստուածպաշտութիւնն աւելցնելու , և մեր Քրիստոնէայ-Ազգային Եկեղեցին ճանչնալ տալու , պիտի կարենայ գործածուիլ թէ՛ Եկեղեցւոյ մէջ իբրև Ժամագիրք , և թէ տուներու և ճամբորդութեանց մէջ իբրև Աղօթագիրք , ուստի ամեն Հայ-Քրիստոնէի քով գտնուելու արժանի է ։

Տպագրութիւնն ընտիր Թուղթի վրայ ի վերևս տեսնուած գիրքով յատուկ խնամով եղած է 690 երեսներէ բաղկացեալ ․ և Նրբաքանդակ պատկերներով զարդարեալ՝ գեղեցիկ տեսակաւ կազմուած է ։

Կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով , իսկ կեդրոնատեղին է Արամեան Տպարան , Յակոբեան խան Թիւ 13 , հետևեալ որոշեալ գներով ․

Լաթակազմ պարզ	15 ղրշ.
Լաթակազմ ոսկեզօծ	22 »
Կաշեկազմ ոսկեզօծ	30 »
Մետաքսեայ փառակազմ	40 »

ՏԱՄԱՏԵԱՆ ՋՈՒԼԱՐԱՆ

Օտուն-Գաբու , Թիւ 465.

Հայերէն , Տաճկերէն , Յունարէն և Լատինական ամեն տեսակ Տպագրական տառեր և զարդեր կը գտնուին պատրաստ , յոյժ չափաւոր գիներով ։

Գաւառներէ և օտար երկիրներէ ևս յանձնարարութիւնք ամենայն ճշդութեամբ կը կատարուին , երբ հետևեալ հասցէին ուղղուին մեզ

S. DAMADIAN,
Odoun-Capou, nº 465.
CONSTANTINOPLE

Արտօնատէր, Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՋԱՐԵՃ
Ղալաթիա , Քիւրէքճիլէր փողոց , Թիւ 41.

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻԷԻ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ ԵՐԹԵՒԵԿՈՒԹԵԱՆ ՑՈՒՑԱԿԸ

1884 ԱՊՐԻԼ ԱՄՍՈՅ

ՎՈՍՓՈՐԷՆ ԻՋՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԹԻՒՔ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

ՆԱՒԱՄԱՏՈՅՑՔ	33	28	21	18	23	25	22	4	17	33	32	2	23	28	21	18	22	17	23 ր	2	15	33	25	4	32	2	28	23	25	4
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Ա. Քավաք	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 15	—	—	—	—	—
Ր. Քավաք	—	—	—	—	—	—	—	—	1 03	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8 23	—	—	—	—	—
Ենի մահալլէ	—	—	—	12	—	—	—	—	1 18	—	—	—	—	—	2 30	—	—	—	—	—	—	4 15	—	6 15	8 33	—	—	—	—	—
Մէզ. պուրնու	—	—	—	12 04	—	—	—	—	1 22	—	—	—	—	—	2 34	—	—	—	—	—	—	4 19	—	6 19	8 37	—	10	—	—	—
Պէօյիւք տէրէ	—	—	—	12 08	—	—	—	—	1 26	—	1 45	—	—	—	2 38	—	—	—	—	—	—	4 23	—	6 25	8 41	8 45	10 04	—	—	—
Փիրէճ պուրնու	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Թարապիա	—	—	—	12 19	—	—	—	—	1 44	—	1 56	—	—	—	2 49	—	—	—	—	—	—	4 34	—	6 34	8 52	8 56	10 15	—	—	—
Պէյքոզ	—	—	—	—	12	—	—	—	—	—	2 05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 15	6 45	9 1	9 5	—	—	—	—
Բաշ. պահճէ	—	—	—	—	12 07	—	—	—	—	—	2 12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 22	6 50	—	9 12	—	—	—	—
Ենի քէօյ	—	—	—	12 30	—	12 35	—	—	1 48	—	—	—	—	1 50	3	—	—	—	—	—	—	4 45	—	7	9 13	—	10 26	—	—	—
Ր. ղլ. մահա.	—	—	—	—	12 15	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 30	—	—	ա	—	—	—	—
Սթէնիա	—	—	—	—	—	12 42	—	—	—	—	—	—	—	1 57	3 07	—	—	—	—	—	—	4 52	—	—	ա	—	—	—	—	—
Էմիրկէն	—	—	—	—	—	12 47	—	—	—	—	—	—	—	2 02	3 12	—	—	—	—	—	—	4 59	—	7 09	9 22	—	10 35	—	—	—
Պօյաճը քէօյ	—	—	—	—	—	12 50	—	—	—	—	—	—	—	2 05	3 15	—	—	—	—	—	—	5 02	—	—	9 25	—	—	—	—	—
Քանլըճա	—	—	—	—	12 23	—	—	—	—	—	2 27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 38	7 23	—	9 26	—	—	—	—
Ր. Հիսար	—	—	—	—	—	12 58	—	—	—	—	—	—	—	2 15	3 23	—	—	—	—	—	—	5 10	—	7 27	9 33	—	10 45	—	10 50	—
Ա. Հիսար	—	—	—	—	12 29	—	—	—	—	—	2 33	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4 44	7 36	—	9 32	—	—	—	—
Քանտիլլի	—	—	—	—	12 35	—	12 35	—	—	—	2 40	1 35	—	—	—	—	2 45	—	—	3 45	—	—	4 50	7 42	—	9 39	—	10 30	—	—
Վանի քէօյ	—	11 30	—	—	—	—	12 41	—	—	—	ա	1 41	—	—	—	—	2 51	—	—	3 51	—	—	4 55	—	—	9 45	—	—	—	—
Պէպէք	11 15	—	12	—	—	1 06	—	—	—	1 10	—	—	—	2 21	3 31	2 25	—	—	3 30	—	—	5 18	—	—	9 41	—	—	—	—	11 10
Արնաւուտ քէօյ	11 22	—	12 7	—	—	—	—	12 40	—	1 17	—	—	1 50	—	—	2 32	—	3 05	3 37	—	4 15	5 25	—	7 52	9 48	—	10 58	—	—	—
Չէնկէլ քէօյ	—	11 37	—	—	—	—	12 48	—	—	—	ա	1 48	—	—	—	—	2 58	—	—	3 58	—	—	5 03	8	—	9 52	—	—	—	—
Քուրու չէշմէ	11 29	—	12 14	—	—	—	—	12 48	—	1 24	—	—	1 58	—	—	2 39	—	3 13	3 44	—	4 25	5 32	—	—	9 55	—	—	—	—	—
Պէյլէր պէյի	—	11 44	—	—	—	—	12 54	—	—	—	ա	1 59	—	—	—	—	3 04	—	—	4 04	—	—	5 10	8 06	—	9 58	—	—	—	—
Օրթա քէօյ	11 37	—	12 22	—	—	—	—	12 57	—	1 32	—	—	2 07	—	—	2 47	—	3 22	3 52	—	4 31	5 40	-	8 15	10 3	—	11 10	—	—	—
Քուզկունճուք	—	11 50	—	—	—	—	1 01	—	—	—	ա	2 01	—	—	—	—	3 11	—	—	4 21	—	—	5 17	8 24	—	10 5	—	—	—	—
Պէշիկթաշ	11 45	—	12 30	—	—	—	—	1 12	—	1 40	—	2 11	2 22	—	—	2 55	—	3 31	4	4 31	4 59	5 58	—	8 34	10 11	—	11 18	—	—	—
Իսկիւտար	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	ա	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5 25	8 44	—	10 13	—	—	—	—
Քապաթաշ	—	12 02	—	—	—	—	—	—	—	1 49	—	—	—	—	—	—	—	—	4 09	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
ԿԱՄՈՒՐՋ	12	12 10	12 45	1 05	1 20	1 55	1 17	1 25	2 23	1 57	3 15	2 26	2 33	2 50	4	3 10	3 27	3 46	4 17	4 46	4 54	6 05	5 40	0 59	10 26	10 28	11 33	11 —	11 20	11 40

—— Այսպէս նշանով ժամերը կը նշանակեն հաղորդակցութիւն երկու շոգենաւաց ։ ա. Ուրբաթ օրերը միայն ։ բ. Բացի ուրբաթ օրէն ։

ԾԱՆՕԹՈՒԹԻՒՆ. Ի բաց առեալ շոգենաւաց մեկնելու ժամերէն , միւսոյրդ ժամերը փոփոխութեան ենթակայ են գէշ օդի կամ այլ պատճառաւ ։

ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ ՄԵԿՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐ

ԹԻՒՔ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

ՆԱՒԱՄԱՏՈՅՑՔ	33	28	21	2	23	18	4	22	33	17	25	23	2	18	32	22	28	23	25	18	4	17	33	22	32	23	25	21	28	4
	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	
ԿԱՄՈՒՐՋԷՆ	12 15	12 30	1	1	1 20	1 55	2	2 15	2 30	2 35	2 45	3	3 15	3 45	5	6 45	8 15	9 30	9 50	10 15	10 30	10 30	10 40	11 05	11 10	11 10	11 05	11 40	11 45	12
Քապաթաշ	—	—	—	—	—	—	2 10	—	—	—	—	—	—	—	5 10	—	—	9 40	—	—	—	—	—	11 15	—	—	—	11 50	—	
Իսկիւտար	—	12 35	—	—	—	—	2 14	—	—	—	3	—	—	—	—	6 59	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Պէշիկթաշ	—	—	1 15	—	—	—	2 24	—	2 45	—	—	—	—	—	5 14	7 03	8 29	9 49	10 05	—	10 45	—	10 55	11 24	—	—	11 45	—	12 —	12 15
Քուզկունճուք	—	12 51	—	—	—	—	2 34	—	—	—	3 06	—	—	—	—	7 19	—	9 59	—	—	—	—	11 05	—	—	—	—	12 02	—	
Օրթաքէօյ	—	—	1 23	—	—	—	2 38	—	2 53	—	—	—	—	—	5 22	7 25	8 37	—	10 15	—	10 53	—	—	11 32	—	—	—	—	12 08	12 23
Պէյլէր պէյի	—	12 58	—	—	—	—	2 43	—	—	—	3 13	—	—	—	—	7 23	—	10 03	—	—	—	—	11 12	—	—	—	—	12 09	—	
Քուրու չէշմէ	—	—	—	—	—	—	—	—	3	—	—	—	—	—	5 31	—	—	—	10 22	—	11 01	—	—	11 40	—	—	—	—	12 16	12 31
Չէնկէլ քէօյ	—	1 04	—	—	—	—	2 48	—	—	—	3 19	—	—	—	—	7 33	—	10 12	—	—	—	—	11 18	—	—	—	—	12 15	—	
Արնաւուտ քէօյ	—	—	1 34	—	1 45	—	2 57	—	3 04	3	—	—	—	4 10	5 38	7 41	8 45	—	10 29	—	11 09	—	—	11 47	—	—	—	—	12 23	12 38
Պէպէք	12 45	—	—	—	—	2 25	—	—	3 11	—	—	3 30	—	—	5 45	—	8 52	—	10 37	—	11 16	—	—	11 54	—	—	—	—	12 30	
Վանի քէօյ	—	1 11	—	—	—	—	—	2 45	—	—	3 26	—	—	—	—	—	—	10 19	—	—	—	—	11 25	—	—	—	—	12 22	—	
Քանտիլլի	—	—	—	1 30	—	—	3 05	—	—	—	3 32	—	3 45	—	—	7 49	—	10 26	—	10 45	—	—	11 31	—	—	—	—	—	—	
Ա. Հիսար	—	1 21	—	—	—	—	3 13	—	—	—	3 38	—	—	—	—	—	—	—	—	10 51	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Ր. Հիսար	—	—	1 49	—	—	—	3 22	—	3 19	—	—	—	—	—	5 52	8	9	—	10 45	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Քանլըճա	—	1 26	—	—	—	—	3 31	—	—	—	3 45	—	—	—	—	8 09	—	—	—	10 58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Պօյաճը քէօյ	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	11 02	—	—	—	—	—	—	—	
Էմիրկէն	—	—	—	—	—	—	3 40	—	3 24	—	—	—	—	—	6 03	8 13	9 09	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Սթէնիա	—	—	1 54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6 08	—	—	—	—	—	—	11 10	—	—	—	—	—	—	—	
Ր. ղլ. մահա.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11 13	—	—	—	11 40	—	—	—	
Ենի քէօյ	—	1 42	2 03	—	—	—	3 49	—	3 55	—	—	—	—	—	6 15	8 27	9 18	—	—	—	—	11 18	—	—	—	11 46	—	—	—	
Բաշա պահճէ	—	—	—	—	—	—	3 59	—	—	—	4 02	—	—	—	—	—	—	—	—	11 10	—	—	—	—	—	—	12 15	—	—	
Պէյքոզ	—	1 36	—	—	—	—	4 06	—	—	—	4 11	—	—	—	6 27	—	—	—	—	11 17	—	11 25	—	—	11 48	11 53	—	—	—	
Թարապիա	—	—	2 15	—	—	—	4 15	—	3 43	—	—	—	—	—	6 36	7 57	9 28	—	—	11 26	—	—	—	—	—	—	12 23	—	—	
Փիրէճ պուրնու	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12 26	—	—	
Պէօյիւք տէրէ	—	—	2 18	—	—	—	4 26	—	3 48	—	—	—	—	—	6 46	8 42	9 45	—	—	—	—	11 35	—	—	11 58	—	12 31	—	—	
Մէզ. պուրնու	—	—	2 22	—	—	—	4 30	—	3 52	—	—	—	—	—	6 50	—	9 49	—	—	11 38	—	—	—	—	—	12 02	—	—		
Ենի մահալլէ	—	—	2 26	—	—	—	4 34	—	3 58	—	—	—	—	—	6 54	—	—	—	—	—	—	11 45	—	—	12 08	—	12 37	—		
Ր. Քավաք	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 04	—	—	—	—	11 50	—	11 49	—	—	12 12	12 11	—	—		
Ա. Քավաք	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 12	—	—	—	—	12 —	—	11 53	—	—	12 16	12 18	—	—		

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐԻ ԳԻԾ

ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ—ԿԱՄՈՒՐՋ

	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	[1]ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Իւսկիւտ.	11 15	12 —	12 30	1 —	1 30	2	2 30	3 10	3 45	4 30	5 5	5 45	6 20	7	8 10	9	9 45	10 20	10 30	10 40	11 05	11 25	11 45	12 05
Պէշիկթ.	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	5 15	— —	6 30	— —	8 20	— —	— —	10 30	— —	— —	— —	— —	— —	
Կամուրջ	11 30	12 15	12 45	1 15	1 45	2 15	2 45	3 25	4 —	4 45	5 26	6	6 40	7 15	8 30	9 15	10 —	10 40	10 45	10 55	11 20	11 40	12 —	12 20

ԿԱՄՈՒՐՋ—ԻՒՍԿԻՒՏԱՐ

	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	[1]ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	[1]ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	[1]ժ. վ.	ժ. վ.
Կամուրջ	11 45	12 —	12 45	1 15	1 50	2 20	2 55	3 30	4 —	4 45	5 30	6 —	7 —	8 15	9	9 30	10 —	10 25	10 45	11 05	11 05	11 50	12 05	12 5
Պէշիկթ.	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	4 10	— —	— —	6 10	— —	— —	9 10	— —	10 10	-- --	— —	— —	— —	— —	— —	
Իւսկիւտ.	12 —	12 15	1 —	1 50	2 5	2 35	3 10	3 45	4 20	5 —	5 45	6 20	7 15	8 30	9 20	9 45	10 20	10 45	11 —	11 20	11 20	12 05	12 20	12 20

ԿԱՌԱԲԱՐՁ ՇՈԳԵՆԱՒ

ԻՒՍԿԻՒՏ. ՍԻՐՔԷՃ. ԽՍԿ.

	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Իւսկիւտ.	2 45	4 —	10	11 15
Գապաթ.	3 —	— —	— —	11 30
Սիրքէճի	3 05	4 20	10 20	— —

ՍԻՐՔԷՃ. ԻՍԿ. ԻՒՍԿԻՒՏ.

	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Սիրքէճի	3 15	4 45	10 45	— —
Գապաթ.	— —	5 —	— —	11 30
Իւսկիւտ.	4 35	5 15	11 05	11 45

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ ԳԻԾ

ԿԱՄՈՒՐՋ—ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ

	[2]ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Կամուրջէն	1 45	3 15	10 45	
Սալաճագ			10 57	
Հարէմ իսկ.	2 —	3 35	11 —	

ՀԱՐԷՄ ԻՍԿԷԼԷՍԻ—ԿԱՄՈՒՐՋ

	[1]ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.	ժ. վ.
Հարէմ իսկ.	2 —	3 30	11 —	
Սալաճագ	2 07	3 37	11 07	
Կամուրջ	2 20	3 50	11 20	

---

[1] Բաց ի Հրէից տօն օրերէ ։ [2] Կիրակի օրն չկայ ։ [3] Քապաթաշով ։ [4] Քուզգունճըգ ։